A

ILUSTROWANY

KURIER POLSKI

Cena 15 gr

ROK VIII (1952) Niedziela, poniedziałek 9, 10 listopada Nr 270 (2459)

Uroczysta akademia z okazji inauguracji MIESIĄCA POGŁĘBIENIA PRZYJAŹNI Polsko - Radzieckiej

Wielka Rewolucja Październikowa fundamentem dla narodu polskiego w dziele pokojowego budownictwa

Dnia 8 bm. w hali sportowej w Warszawie odbyła się uroczysta akademia z okazji rozpoczęcia Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, zorganizowana staraniem okręgu stołecznego TPPR. Wielką halę wypełniły liczne rzesze mieszkańców stolicy, przybyłe aby dać wyraz uczuciom przyjaźni do narodów Związku Radzieckiego.

Rozlegają się dźwięki hymnów narodowych polskiego i radzieckiego. Akademię zagaja przewodniczący okręgu stołecznego TPPR — Budowniczy Polski Ludowej — Michał Krajewski. W gorących słowach wita on przybyłą na uroczystość delegację Wszechzwiązkowego Towarzystwa Łączności Kulturalnej z Zagranicą (WOKS) ze znakomitym pisarzem A. Surkowem na czele. Serdeczne oklaski zebranych towarzyszą słowom: „Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa stała się dla naszego narodu fundamentem, na którym wzrósł gmach wyzwolenia i radosnego budownictwa socjalizmu w Polsce".

Głos zabiera wiceprzewodniczący Zarządu Głównego TPPR min. S. Matuszewski. W obszernym przemówieniu wskazuje on na wielkie znaczenie zwycięskiej Rewolucji Proletariackiej, dzięki której naród nasz wolny i niepodległy buduje u siebie ustrój socjalistyczny.

Mówca obrazuje następnie olbrzymi rozkwit i wspaniałe sukcesy osiągnięte przez bohaterskich ludzi radzieckich w dziele pokojowego budownictwa.

Zebrani gorąco oklaskują poszczególne fragmenty przemówienia. Wielokrotnie rozlegają się okrzyki na cześć nierozerwalnej przyjaźni narodu polskiego z narodami Związku Radzieckiego.

Serdecznymi oklaskami witają uczestnicy akademii wstępującego na trybunę przedstawiciela bohaterskiego ludu radzieckiego, znakomitego pisarza A. Surkowa. Z kraju Wielkiego Stalina, kraju budowniczych komunizmu, przekazuje on ludowi Warszawy serdeczne, braterskie pozdrowienia. W szczerych, gorących słowach mówi on o drodze przyjaźni i pokoju między narodami, którą

(ciąg dalszy na str. 2)

Delegacja polska wyjechała do Berlina

na konferencję w sprawie pokojowego rozwiązania problemu niemieckiego

W dniu 7 bm. wyjechała z Warszawy do Berlina polska delegacja na konferencję w sprawie pokojowego rozwiązania problemu niemieckiego, przeciw militaryzacji, za pokojem i współpracą między narodami. W skład delegacji wchodzą:

Prof. Jan Dembowski — przewodniczący Polskiej Akademii Nauk, **ks. prof. Eugeniusz Dąbrowski** — profesor teologii Uniwersytetu Warszawskiego, redaktor **Ostap Dłuski, Dominik Horodyński** — redaktor naczelny pisma katolickiego „Dziś i jutro", **Jarosław Iwaszkiewicz** — wiceprzewodniczący Związku Literatów Polskich, **prof. Jerzy Jodłowski** — przewodniczący Związku Prawników Polskich, **Wiktor Kłosiewicz** — przewodniczący CRZZ, **Leon Kruczkowski** — przewodniczący Związku Literatów Polskich, **prof. Stanisław Kulczyński** — profesor Uniwersytetu Wrocławskiego, **Józef Ożga-Michalski** — przewodniczący Związku Samopomocy Chłopskiej, **prof. Stefan Pieńkowski** — profesor Uniwersytetu Warszawskiego, **Maria Stasiuk** — przodownica pracy Wrocławskich Zakładów Przemysłu Elektrotechnicznego, **Stanisław Trepczyński** — prawnik.

POM w Maszewie przoduje w kraju

Pierwszym w kraju ośrodkiem maszynowym, który przedterminowo wykonał roczny plan eksploatacyjny, jest POM w Maszewie w woj. szczecińskim.

Depesze do Józefa Stalina z okazji XXXV rocznicy Rewolucji Październikowej

MOSKWA (PAP) Agencja TASS ogłasza liczne depesze, jakie otrzymał Józef Stalin z okazji 35 rocznicy Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej.

Depesza do Józefa Stalina od Przewodniczącego Centralnego Rządu Ludowego Chińskiej Republiki Ludowej Mao Tse-Tunga.

Do
Przewodniczącego Rady Ministrów Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich
Towarzysza Józefa Stalina

Z okazji 35 rocznicy Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej w imieniu narodu chińskiego, rządu Chińskiej Republiki Ludowej i w moim własnym przesyłam okrytemu chwałą narodowi radzieckiemu, rządowi radzieckiemu i Wam osobiście serdeczne życzenia.

Naród chiński z ogromną radością wita niezrównane, wspaniałe sukcesy osiągnięte przez wielki naród radziecki w dziele budowy komunizmu. Sukcesy te są nowym wspaniałym natchnieniem dla narodu chińskiego, który wkrótce rozpocznie na szeroką skalę budownictwo gospodarcze, oraz dla mas pracujących całego świata. Witamy gigantyczne sukcesy osiągnięte przez naród radziecki w nieustannej walce o zachowanie i utrwalenie pokoju na całym świecie. Sukcesy te doprowadziły niejednokrotnie knowania prowokatorów wojny do fiaska i do ogromnego umocnienia pewności miłujących pokój narodów całego świata w dziele obrony pokoju i zapobieżenia wojnie.

Życzę zwycięstwa sprawie obrony pokoju na Dalekim Wschodzie i na całym świecie.

Życzę, aby niezłomna, wielka przyjaźń między Chinami a ZSRR zacieśniała się i rozwijała jeszcze bardziej.

(—) Mao Tse-Tung
przewodniczący
Centralnego Rządu Ludowego
Chińskiej Republiki Ludowej

*

Depesza Kim Ir-Sena do Józefa Stalina

Do
Przewodniczącego Rady Ministrów Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich
Generalissimusa Józefa Stalina

Drogi Józefie Stalin!

Obchodząc 35 rocznicę Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej, która zapoczątkowała nową erę w historii ludzkości, w trudnych warunkach Narodowej Wojny Wyzwoleńczej przeciwko interwentom amerykańskim, niechaj wolno mi będzie w imieniu rządu i całego narodu Koreańskiej Republiki Ludowo Demokratycznej i w moim własnym przekazać Wam, drogi nasz nauczycielu Józefie Stalin, a w Waszej Osobie rządowi ZSRR i całemu narodowi radzieckiemu najserdeczniejsze pozdrowienia i życzenia.

Historyczne zwycięstwa Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej są gwiazdą przewodnią, oświetlającą drogę do zwycięstwa masom pracującym całego świata, walczącym o wolność, niezawisłość i honor swej ojczyzny.

Naród koreański doznaje potężnego poparcia i cieszy się sympatią ze strony wielkiego narodu chińskiego, krajów demokracji ludowej i całej

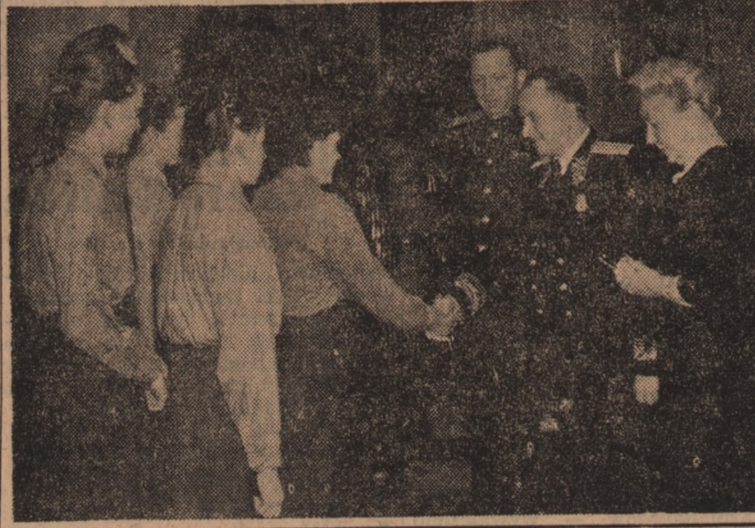
(ciąg dalszy na str. 2)

W XXXV rocznicę Wielkiego Października

Dnia 7 listopada, w XXXV rocznicę Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, delegacje społeczeństwa Warszawy złożyły życzenia członkom Ambasady ZSRR.

Na zdjęciu: Charge d'affaires Ambasady Radzieckiej w Warszawie — D. I. Zaikin dziękuje za serdeczne życzenia.

(Foto — CAF)

Imponująca manifestacja jedności narodu radzieckiego

Obchody XXXV rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej stały się w Związku Radzieckim imponującą manifestacją jedności narodu radzieckiego, jego umiłowania i oddania Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, wielkiemu Wodzowi i Nauczycielowi — Stalinowi.

Podczas manifestacyjnych pochodów w dniu 7 bm. ludzie radzieccy dali wyraz swej niezłomnej woli walki o pokój na całym świecie, o triumf nieśmiertelnych idei Marksa — Engelsa, Lenina — Stalina. Rocznicę Wielkiego Października obchodziły również narody całego świata.

Entuzjastycznie i radośnie obchodziły narody Związku Radzieckiego XXXV rocznicę Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Miliony ludzi wyszły na ulicę miast niosąc plakaty i transparenty z płomiennymi słowami październikowych haseł KPZR, wyrażających myśli i dążenia wszystkich ludzi radzieckich. Nad szeregami demonstrantów łopotały czerwone sztandary, widniały portrety Stalina i jego najbliższych współpracowników, portrety przywódców bratnich partii komunistycznych i robotniczych, czołowych mężów stanu krajów demokracji ludowej.

We wszystkich stolicach republik związkowych odbyły się defilady wojskowe oraz manifestacyjne pochody ludności. W Kijowie, w manifestacyjnym pochodzie wzięło udział 400.000 osób. Ok. 300.000 osób manifestowało na ulicach stolicy Azerbejdżanu—Baku. Nowymi ulicami Mińska — stolicy Białoruskiej SRR przeszło w pochodzie około 150.000 osób. W Pietrozawodsku — stolicy Karelo-Fińskiej SRR wielotysięczne rzesze manifestowały swą gotowość walki o komunizm.

Setki tysięcy osób uczestniczyło w pochodach, które odbyły się w Kiszyniewie, Rydze, Wilnie, Tallinie, Erywaniu, Taszkiencie, Tbilisi, Ałma-Acie, Frunze, Aszchabadzie, Stalinobadzie i wielu innych miastach radzieckich.

W godzinach wieczornych ulice miast radzieckich i wsie rozbrzmiewały pieśniami radości, muzyką, tonęły w powodzi świateł.

Przyjęcie w Moskwie z okazji XXXV rocznicy Rewolucji Październikowej

Dnia 7 listopada br. wiceminister spraw zagranicznych ZSRR J. Malik wydał przyjęcie dla członków korpusu dyplomatycznego w Moskwie z okazji XXXV rocznicy Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej.

Na przyjęciu obecni byli szefowie i członkowie zagranicznych ambasad i poselstw oraz przewodniczący delegacji zagranicznych przybyłych na uroczystości z okazji XXXV rocznicy Rewolucji Październikowej.

Linia tramwajowa połączyła Kraków z N. Huta

W XXXV rocznicę Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej otwarta została 7,5 kilometrowa linia tramwajowa Kraków — Nowa Huta.

Dzięki uruchomieniu linii zlikwidowano poważną bolączkę — dojazd załogi do miejsca pracy. Regularna komunikacja udostępni rzeszom mieszkańców i budowniczych Nowej Huty korzystanie z zabytków kultury narodowej w Krakowie, z muzeów i wystaw, stworzy możliwość stałego korzystania z teatrów i kin.

Przejazd z centrum Krakowa do samego kombinatu trwać będzie niewiele ponad 20 minut. W godzinach szczytowego ruchu wozy kursować będą co 4 minuty.

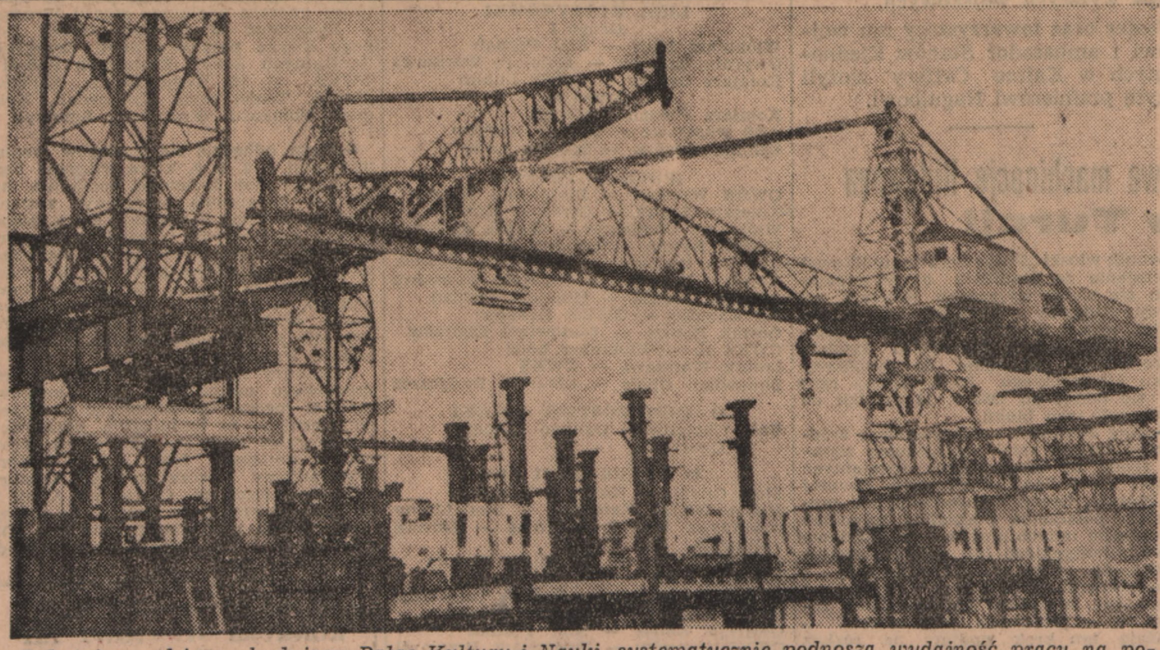
Odsłonięcie płyty pamiątkowej na grobie ks. kanonika Konarskiego

W pierwszą rocznicę śmierci ks. kanonika Edmunda Konarskiego, przewodniczącego Głównej i Woj. Komisji księży przy ZBoWiD w Poznaniu, odznaczonego Krzyżem Komandorskim Orderu „Odrodzenia Polski" odbyła się uroczystość odsłonięcia płyty pamiątkowej na grobie zasłużonego kapłana. W uroczystości w Szemborowie pow. Września gdzie mieści się grób ks. kanonika Konarskiego wzięli liczny udział księża, przybyli z różnych stron Polski.

Podczas składania wieńców na grobie zmarłego kapłana przemówił sekretarz Głównej Komisji Księży przy ZBoWiD ks. Stanisław Owczarek. Mówca przypomniał zasługi ks. kanonika Konarskiego, wzorowego duszpasterza i dobrego patrioty.

„Ks. kanonik Konarski — mówił sekretarz Głównej Komisji Księży przy ZBoWiD — był niestrudzony nie tylko w pełnieniu swych obowiązków kapłańskich, lecz zasłużył się jako działacz społeczny walczący o sprawiedliwość, o utrwalenie pokoju światowego.

Wieńce pokryły grób zmarłego kapłana.

Robotnicy radzieccy budujący Pałac Kultury i Nauki, systematycznie podnoszą wydajność pracy na poszczególnych odcinkach, przyspieszając w ten sposób tempo robót. Na zdjęciu: Fragment budowy.

(Foto — CAF)

Nierozerwalna przyjaźń narodu polskiego z narodami ZSRR to rękojmia pokoju, niezawisłości i szczęśliwego jutra naszej Ojczyzny

Radziecka polityka pokoju cieszy się zaufaniem i poparciem wszystkich postępowych i uczciwych ludzi

MOSKWA (PAP) Podczas uroczystości na Placu Czerwonym w Moskwie w dniu 7 listopada Marszałek Związku Radzieckiego S. Timoszenko wygłosił przemówienie, w którym oświadczył m. in.:

— Towarzysze żołnierze i marynarze! Towarzysze oficerowie, generałowie i admirałowie! Radzieccy ludzie pracy i drodzy goście zza granicy! W imieniu Rządu Radzieckiego i Komitetu Centralnego KPZR pozdrawiam was i składam życzenia z okazji 35 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

Z każdym rokiem ujawnia się coraz wymowniej wielka doniosłość Rewolucji Październikowej, która zapoczątkowała zasadniczy zwrot w historii ludzkości — przejście od starego świata kapitalistycznego do nowego świata socjalistycznego.

Wyzwolona spod jarzma obszarników i kapitalistów oraz z obcej niewoli, nasza ojczyzna w ciągu lat władzy radzieckiej przebyła pełną chwały drogę walki i zwycięstw.

Pod sztandarem nieśmiertelnego Lenina i pod genialnym przewodem Wielkiego Stalina naród nasz zlikwidował odwieczne zacofanie swego kraju i stworzył wielonarodowe Państwo Radzieckie, które wytrzymało wszystkie próby, a ze szczególną siłą dowiodło swej potęgi w wielkiej wojnie narodowej.

W latach powojennych nastąpiło dalsze wzmocnienie moralno-politycznej jedności Państwa Radzieckiego i niewzruszonej stalinowskiej przyjaźni narodów — wywalczono dalsze znaczne sukcesy we wszystkich dziedzinach gospodarki i kultury, trwa nieustannie wzrost dobrobytu materialnego narodu radzieckiego.

Wielkie zwycięstwa odniósł naród radziecki w roku bieżącym, osiągając nowe sukcesy w dziedzinie rozwoju przemysłu i transportu. Całkowicie rozstrzygnięty został problem zbożowy: globalne zbiory zbóż wyniosły w bieżącym roku 8 miliardów pudów. Odwieczne marzenie naszego narodu — połączenie dwóch wielkich rzek rosyjskich Wołgi i Donu zostało zrealizowane. Oddany został do użytku wołżańsko-doński kanał żeglowny imienia Wielkiego Lenina.

Epokowym wydarzeniem był XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Prace Zjazdu stały się najbardziej wymownym wyrazem nierozerwalnej jedności i spoistości szeregów naszej partii komunistycznej, wyrazem jej gorącej miłości i bezgranicznej wierności dla wielkiego Wodza i Nauczyciela, Towarzysza Stalina.

Związek Radziecki broni stanowczo i konsekwentnie pokoju i współpracy między wszystkimi narodami. Państwo Radzieckie prowadzi walkę o pokój wraz z innymi miłującymi pokój państwami demokratycznymi — Chińską Republiką Ludową, krajami demokracji ludowej i Niemiecką Republiką Demokratyczną.

Radziecka polityka pokoju cieszy się zaufaniem, sympatią i poparciem nie tylko ze strony budujących socjalizm krajów demokracji ludowej, lecz także ze strony wszystkich postępowych i uczciwych ludzi całego świata.

Prawdą jest, że podżegacze wojenni marzą o nowej wojnie światowej i przygotowują tę wojnę, że wzmagają wyścig zbrojeń i prowadzą trzeci rok z rzędu barbarzyńską wojnę przeciwko narodowi koreańskiemu oraz usiłują podjudzić szereg państw przeciwko Związkowi Radzieckiemu. **Jednakże podżegacze wojenni powinni by wiedzieć, że narody świata nie chcą wojny, że nasze państwo jest dziś silniejsze niż kiedykolwiek i że zdolne jest odpowiedzieć na cios agresorów druzgocącym ciosem. Na straży pokoju i bezpieczeństwa naszej ojczyzny stoją waleczne siły zbrojne Związku Radzieckiego, wyposażone we wszystko co jest konieczne do rozgromienia agresorów, którzy by się zbytnio zagalopowali.**

Naród nasz może być pewien, że Armia Radziecka i radziecka marynarka wojenna wykonają z honorem swe zadania w dziedzinie obrony twórczej pracy narodu radzieckiego, obrony państwowych interesów Związku Radzieckiego.

Posiedzenie Rady Bezpieczeństwa

NOWY JORK (PAP) Rada Bezpieczeństwa NZ zebrała się 6 bm. celem rozpatrzenia problemu sporu między Indiami a Pakistanem o Kaszmir i księstwo Dżammu.

Posiedzenie Rady otworzył kuomintangowiec, zasiadający w Radzie dzięki poparciu USA, Anglii i innych członków bloku amerykańsko-angielskiego.

Delegat radziecki Zorin złożył oświadczenie, stwierdzające, że delegacja ZSRR uważa obecność przedstawiciela kliki kuomintangowskiej w Radzie Bezpieczeństwa za nielegalną, albowiem klika ta nie reprezentuje Chin. Przedstawicielem Chin w ONZ może być jedynie osoba, delegowana przez legalny rząd chiński, tj. przez Centralny Rząd Ludowy Chińskiej Republiki Ludowej.

Delegat brytyjski Jebb złożył w imieniu Anglii i USA wspólny projekt rezolucji w sprawie Kaszmiru. Ponieważ żaden z delegatów nie zapisał się do głosu w dyskusji, posiedzenie Rady Bezpieczeństwa zostało odroczone.

Od 10-17 listopada młodzież akademicka obchodzi Międzynarodowy Tydzień Studenta

W dniach 10—17 bm. studenci polscy wraz z postępowymi studentami całego świata uroczyście obchodzić będą Międzynarodowy Tydzień Studenta.

Międzynarodowy Tydzień Studenta przebiegać będzie w Polsce w roku bież. wokół mobilizacji szerokich rzesz studentów w przygotowaniach do Kongresu Narodów w Obronie Pokoju i międzynarodowej konferencji w obronie praw młodzieży, która odbędzie się w 1953 r.

W okresie tygodnia studenci wszystkich wyższych uczelni naszego kraju zapoznają się z uchwałami VI sesji Rady MZS w Bukareszcie oraz warunkami życia i nauki studentów innych krajów oraz ich wkładem w walkę o pokój.

We wszystkich środowiskach akademickich Polski, podczas Tygodnia organizowane będą uroczyste akademie.

Jako wyraz solidarności studentów polskich ze studentami świata, w czasie Tygodnia przeprowadzona będzie na wszystkich uczelniach zbiórka na międzynarodowy fundusz pomocy studentom.

Polska delegacja kulturalna opuściła Pekin

Jak donosi agencja Nowych Chin, polska delegacja kulturalna, która bawiła w Chinach, opuściła Pekin udając się samolotem do kraju.

Delegację polską żegnali na lotnisku: dyrektor generalny Ministerstwa do Spraw Kultury Centralnego Rządu Ludowego Sza Ko-Fo oraz inni przedstawiciele świata kulturalnego stolicy chińskiej, a także ambasador Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Chinach — Stanisław Kiryluk wraz z członkami ambasady.

Artyści polscy podczas swego pobytu w Chinach wystąpili z szeregiem koncertów w Pekinie, Nankinie, Szanghaju, Hangczou, Kantonie i w innych miastach. Spotkali się oni z przedstawicielami literatury, artystami, pedagogami oraz odwiedzili fabryki, wsie, szkoły i teatry.

STAN POGODY

Przeważnie pochmurno z opadami w postaci deszczu, śniegu lub deszczu ze śniegiem, tylko na północnym zachodzie przejściowe przejaśnienia. Dniem temperatura od 2 st. na północy i zachodzie, do 6 st. na południowym wschodzie.

Manifestując miłość i wdzięczność dla Wielkiego Kraju Rad

społeczeństwo polskie uroczyście obchodzi XXXV rocznicę Rewolucji Październikowej

Niezwykle uroczyście obchodzi społeczeństwo polskie XXXV rocznicę Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. W miastach i wsiach całego kraju odbywają się liczne akademie, na których uczestnicy manifestują swą miłość i wdzięczność dla wielkiego Kraju Socjalizmu.

Na uroczystych masówkach robotnicy mówią o wielkiej pomocy Związku Radzieckiego, którego doświadczenia przyspieszają tempo budownictwa socjalistycznego w naszym kraju. W wielu miastach odbywają się uroczyste pochody i capstrzyki. Społeczeństwo oddaje hołd poległym w walkach wyzwoleńczych bohaterom radzieckim, składając na ich grobach wieńce.

„Potężny Związek Radziecki, który powstał w wyniku Rewolucji Październikowej — powiedział na uroczystym zebraniu załogi łódzkich zakładów wytwórczych wyłączników niskiego napięcia, kierownik działu produkcji Aleksander Dobrzański — pomaga nam — ludowi pracującemu Polski — tworzyć nowe szczęśliwe życie. I nasza załoga korzysta z doświadczeń przodującej techniki radzieckiej. Dzięki stosowaniu przez naszych robotników metody Żandarowej i Agafonowej, z nadwyżką wykonujemy nasze plany produkcyjne. Będziemy coraz więcej i śmielej korzystać z osiągnięć wspaniałej techniki radzieckiej".

*

W Poznaniu przedstawiciele władz partyjnych i związkowych, robotnicy, przodownicy i racjonalizatorzy pracy, posłowie do Sejmu, działacze społeczni, kobiety, profesorowie, urzędnicy, młodzież zamanifestowali na uroczystej akademii w sali Opery swą wdzięczność i miłość do bratnich narodów radzieckich i Wodza postępowej ludzkości genialnego Stalina.

*

Wyrażając uczucia głębokiej czci i hołdu poległym w walkach o wyzwolenie Wybrzeża żołnierzom Armii Radzieckiej, ludność Gdańska- Gdyni, Sopotu i Elbląga oraz licznych miasteczek Pomorza, złożyła w dniu XXXV rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej liczne wieńce i wiązanki kwiatów na grobach poległych bohaterów radzieckich. M. in. u stóp pomnika czołgistów oraz na grobach żołnierzy radzieckich na cmentarzu w Gdańsku wieńce złożyli stoczniowcy gdańscy, studenci Akademii Medycznej, robotnicy wielu fabryk i instytucji oraz młodzież szkolna.

Depesze do Józefa Stalina

(dokończenie ze str. 1)

postępowej ludzkości, której przewodzi wielki Związek Radziecki.

To poparcie i sympatia wszystkich prostych ludzi świata porywa naród koreański do nowych czynów oraz dodaje mu sił i umacnia jego wiarę w ostateczne zwycięstwo.

(—) Kim Ir-Sen
premier Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej

Inauguracja Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

(dokończenie ze str. 1)

wytycza całej ludzkości zwycięska idea socjalizmu.

„Walczymy i budujemy w imię przyjaźni. W imię przyjaźni tworzymy nowe życie. Pod sztandarami Lenina i Stalina kroczymy nową drogą, z której nie zdołają nas zawrócić żadne knowania imperialistów. Życzę wam, aby rozpoczynający się Miesiąc Pogłębienia Przyjaźni jeszcze bardziej zbliżył nasze narody, aby szeregi towarzystwa wzrosły o tysiące nowych członków. Życzę wam dalszych sukcesów w realizowaniu waszych wielkich planów gospodarczych i kulturalnych".

Wzniesiony przez mówcę okrzyk na cześć Wielkiego Stalina gorąco podchwytują zebrani. Wszyscy powstają z miejsc i wśród gorących owacji długo skandują imię Wielkiego Stalina.

Część oficjalną zakończono odśpiewaniem „Międzynarodówki".

W drugiej części akademii z bogatym programem artystycznym wystąpił zespół pieśni i tańca Domu Wojska Polskiego.

Wicemin. obrony USA przybył do Kairu

Według doniesień prasy, do Kairu przybył wiceminister obrony USA William Foster, któremu towarzyszy grupa wyższych wojskowych.

Foster oraz towarzyszący mu wojskowi i ambasador Stanów Zjednoczonych w Kairze Caffery złożyli wizytę premierowi Naguibowi.

Nowe machinacje Ridgwaya w Turcji

Dziennik włoski „Paese Sera" opublikował doniesienie ze Stambułu o powtarzających się wciąż wyjazdach Ridwaya do Turcji. Ridgway — pisze dziennik — prowadził ważne rozmowy w sprawie ustalenia liczebności i charakteru dywizji, które Turcja ma oddać do dyspozycji bloku atlantyckiego. Rząd turecki zgodził się oddać do 1953 r. 18 dywizji do dyspozycji tego bloku.

Według doniesień z wiarygodnego źródła rząd turecki miał już rzekomo wyrazić zgodę na sformowanie specjalnych wojsk, które będą rozlokowane również we Francji, Grecji i Jugosławii pod pretekstem połączenia oddziałów tureckich z wojskami innych krajów — uczestników bloku atlantyckiego lub pod pretekstem nawiązania współpracy wojskowej z Amerykanami.

Jednakże niektórzy korespondenci zagraniczni — pisze dalej „Paese Sera" — uważają ten krok podjęty na rozkaz Ridgwaya za manewr zmierzający do oddania do dyspozycji generałów amerykańskich pewnych oddziałów policji wojskowej w krajach, które Waszyngton uważa za „mniej spokojne".

Po swym pierwszym powrocie z Turcji — pisze w zakończeniu dziennik — Ridgway oświadczył grupie oficerów dowództwa bloku atlantyckiego, że uważa żołnierzy tureckich za najbardziej zdatnych do obrony ideałów Zachodu, ponieważ wojska tureckie stoją na niskim poziomie kulturalnym, są przyzwyczajone do wszelkich wyrzeczeń, zdyscyplinowane i przepojone duchem wojennym.

Włodzimierz Reczek Przewodniczącym GKKF

WARSZAWA (PAP) Prezydent Rzeczypospolitej odwołał ze stanowiska Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej ob. Józefa Farugę. Prezydent Rzeczypospolitej mianował Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej ob. Włodzimierza Reczka, dotychczasowego zastępcę kierownika wydziału organizacyjnego KC PZPR.

SPORT

DEPESZA GKKF DO WSZECHZWIĄZKOWEGO KOMITETU DO SPRAW KULTURY FIZYCZNEJ I SPORTU

Z okazji 35 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej, Główny Komitet Kultury Fizycznej przesłał w imieniu sportowców polskich następującą depeszę do Wszechzwiązkowego Komitetu do Spraw Kultury Fizycznej i Sportu przy Radzie Ministrów ZSRR w Moskwie.

„Z okazji 35 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej przesyłamy Wam życzenia jeszcze wspanialszych osiągnięć w dziedzinie rozwoju kultury fizycznej i sportu.

Osiągnięcia waszych sportowców i ich sukcesy są wielkim wkładem w dzieło budownictwa komunizmu i walki o pokój na całym świecie. Sportowcy polscy, zjednoczeni we Froncie Narodowym w myśl wskazań swego nauczyciela Bolesława Bieruta, czerpiąc wzory z waszego przodującego w świecie sportu, budują ludowy sport polski w służbie pokoju i socjalizmu.

Sportowcy polscy jeszcze bardziej będą pogłębiać przyjaźń ze sportowcami radzieckimi.

Niech żyje nierozerwalna przyjaźń narodu polskiego z narodami Związku Radzieckiego!

Niech żyje Chorąży Światowego Obozu Pokoju — Wódz mas pracujących całego świata — Wielki Stalin!

NIEDZIELA SPORTOWA

BOKS
I liga
Stal Chorzów — Kolejarz Gdańsk
Gwardia Gdańsk — CWKS Warszawa
Gwardia Warszawa — OWKS Lublin
II liga
Spójnia Warszawa — Stal Wrocław
Gwardia Słupsk — Budowlani Poznań
Gwardia Szczecin — Kolejarz Bydgoszcz

LIGA KOSZYKÓWKI
Grupa I
Włókniarz Łódź — Stal Poznań
Gwardia Kraków — Kolejarz Warszawa
Kolejarz Ostrów — OWKS Lublin
Grupa II
Kolejarz Poznań — CWKS
AZS Warszawa — Ogniwo Kraków
Spójnia Gdańsk — Spójnia Łódź

„PUCHAR POLSKI"
OWKS Wrocław — Budowlani Gdańsk
Kolejarz Toruń — Gwardia Kraków
Włókniarz Chodaków — Górnik Radlin.
Górnik Bytom — Ogniwo Kraków
Gwardia Białystok — OWKS Bydgoszcz.
Kolejarz Katowice — Kolejarz Warszawa
Gwardia Słupsk — Kolejarz Poznań
KS Zamość — OWKS Kraków
Górnik Zabrze — Budowlani Chorzów
CWKS Ib — Włókniarz Łódź
Lotnik Warszawa — CWKS
Budowlani Opole — Gwardia Bydgoszcz

O MISTRZOSTWO POLSKI
Unia Chorzów — Ogniwo Bytom w Chorzowie

O AWANS DO II LIGI
Flota Gdynia — Kolejarz Gdańsk
Mistrz WKKF Katowice — Stal Lipiny
wicemistrz WKKF Katowice — Górnik Knurów
Stal Skarżysko — Włókniarz Radom
Kolejarz Łódź — Włókniarz Widzew
Włókniarz Pabianice — Spójnia Tomaszów
GWKS Olsztyn — Kolejarz Olsztyn
Gwardia Kalisz — Stal Poznań
GWKS Rzeszów — Budowlani Przemyśl
Kolejarz Gorzów — Stal Zielona Góra

PIŁKA RĘCZNA
AZS Katowice — Włókniarz Łódź
Spójnia Katowice — Stal Kuźnia Racib.

BYDGOSZCZ
MISTRZOSTWA POLSKI CRZZ W PODNOSZENIU CIĘŻARÓW

MOTOCYKLE
Polska A — Polska B w Warszawie
Wrocław — Bydgoszcz w Bydgoszczy.

HOKEJ NA LODZIE
AZS Katowice, Górnik Janów contra Gwardia na Torkacie.

PODWÓJNY SUKCES KOSZYKARZY OWKS BYDGOSZCZ

W dniu wczorajszym w sali sportowej przy ul. Konarskiego odbyły się finałowe mecze w koszykówce męskiej o mistrzostwo Bydgoszczy. Mistrzem miasta drużyn kobiecych został OWKS po zwycięstwie nad Kolejarzem 70:31 (33:11).

W konkurencji seniorów mistrzem miasta została również drużyna OWKS-u odnosząc zwycięstwo nad Gwardią 51:42 (28:24). Mistrzostwo miasta juniorów zdobył SKS I Państwowe po zwycięstwie nad Stalą — PZBM 37:28 (24:9).

CWKS — GWARDIA 8:4

Pierwszy w bieżącym sezonie występ hokejowego mistrza Polski CWKS na Torkacie przyniósł mu zasłużone zwycięstwo nad Gwardią 8:4 (2:2 3:0, 3:2). Wojskowi zaprezentowali się jak na początek sezonu bardzo dobrze, mając przewagę nad przeciwnikiem, którego od wyższej porażki uchronił dobry bramkarz Forys. Bramki dla CWKS zdobyli: Palus — 4, Masełko — oraz Olszewski i Więcek — po 1.

Dla Gwardii: Skarżyński II — 2 oraz Sroka i Skiba — po 1.

DZIŚ NA ŻUŻLU WROCŁAW — BYDGOSZCZ

Dziś punktualnie o godz. 13,00 zawarczą motory maszyn wyścigowych startujących na torze żużlowym Stadionu Letniego bydgoskiej Gwardii przy ul. Sportowej podczas wielkiego meczu Wrocław — Bydgoszcz. W barwach stolicy Dolnego Śląska pojadą najlepsi zawodnicy Centralnych Sekcji Żużlowych Spójni i CWKS, m. in. Teodorowicz, Sałabun, Słaboń, Tomczyszyn, Krakowiak, Kołeczek, Połukard, Wróżyński, Smoczyk II i inni.

Ogółem odbędzie się 9 biegów według punktacji 3, 2, 1, 0, które wliczane będą do klasyfikacji końcowej spotkania, natomiast dodatkowo rozegrany zostanie bieg X, w którym spotkają się 4 zawodnicy z najlepszymi czasami uzyskanymi w czasie meczu. Niewątpliwie start czołowych zawodników polskich na żużlu bydgoskim zgromadzi jak zwykle tłumy widzów, które żywo będą dopingować swoją drużynę, złożoną z zawodników Gwardii, a mianowicie Bonina, Raniszewskiego, Nazimka i innych.

Uczestnicy naszego kolejnego konkursu sportowego muszą odgadnąć końcowy rezultat meczu, uwzględniając punktację obowiązującą w dzisiejszym pojedynku, jak również nazwisko zawodnika, który uzyska najlepszy czas dnia. Kupony przyjmujemy jeszcze dziś w Redakcji IKP, Bydgoszcz, ul. Czerwonej Armii 20 do godz. 12 oraz przy wejściu na stadion do momentu rozpoczęcia spotkania. Dla zwycięzców przeznaczyliśmy nagrody książkowe.

9. XI. 52 r. Bydgoszcz godz. 13.00
KONKURS SPORTOWY IKP
Nr 30
MECZ ŻUŻLOWY
WROCŁAW — BYDGOSZCZ

Wynik . . . . dla . . . . .
Najlepszy czas dnia . . . . .
Zwycięzca biegu X . . . . .
Imię . . . .
Nazwisko . . . .
Adres . . . .

Samochody „Warszawa", „Lublin" i przędza piotrkowska

Owoce pierwszego roku pracy trzech budowli socjalizmu wzniesionych dzięki pomocy ZSRR

W urzeczywistnianiu programu socjalistycznego uprzemysłowienia naszego kraju, nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji na bazie nowoczesnej techniki — zasadniczą rolę odgrywają stosunki nowego typu łączące Polską Rzeczpospolitą Ludową ze Związkiem Radzieckim — a przede wszystkim braterska, wszechstronna pomoc Kraju Rad. Z nieodpartą siłą świadczą o tej pomocy dziesiątki wielkich budowli socjalizmu, wznoszonych dzięki radzieckiej dokumentacji, dostawom kompletnych urządzeń i maszyn, pomocy wybitnych fachowców radzieckich, którzy przekazują nam przodujące, socjalistyczne metody pracy i organizacji robót.

Wiele z tych obiektów włączyło się już w służbę Planu 6-letniego. — Należą do nich m. in. — uruchomione rok temu, w rocznicę Wielkiej Rewolucji Październikowej — Fabryka Samochodów Osobowych na Żeraniu, Fabryka Samochodów Ciężarowych im. Bolesława Bieruta w Lublinie oraz Kombinat Bawełniany w Piotrkowie.

Pierwsza w Polsce Fabryka Samochodów Osobowych uruchomiona została w przeddzień 34 rocznicy Wielkiego Października. Żerań — to dokumentacja techniczna oraz dostawy sprzętu i wyposażenia z ZSRR to montaż, a w przyszłości samodzielna produkcja samochodu osobowego M-20 „Warszawa" w oparciu o bezpłatną licencję samochodu radzieckiego „Pobieda". Zgrabne „Warszawy" stały się w ciągu tego roku najpopularniejszym typem samochodu osobowego w kraju. FSO w listopadzie r. ub. dostarczyła 25 wozów, w październiku br. już 185, razem dotychczas 1255 samochodów „Warszawa", zmontowanych z części dostarczanych z ZSRR.

Montaż samochodu ciężarowego „Lublin".

Oprócz pełnego opanowania montażu uruchomiono już produkcyjny wydział spawalniczo-montażowy, który wykonuje karoserie z wytłoczonych blach. Uruchomiono też kilka innych działów produkcyjnych. Jest to w dużym stopniu wynik pomocy ekipy specjalistów radzieckich przy uruchamianiu maszyn, szkoleniu robotników oraz podnoszeniu kwalifikacji techników i inżynierów. W rezultacie młoda załoga Żerania podniosła w ciągu roku prawie dwukrotnie wydajność swej pracy.

Coraz lepiej pracuje narzędziownia, znajdująca się od kilku miesięcy w nowowybudowanej hali. Wydział remontowy przygotowuje urządzenia dla przyszłych działów produkcyjnych fabryki. Do końca br. wykonana zostanie w stanie surowym hala odlewni metali kolorowych.

W roku przyszłym przewiduje się uruchomienie podstawowych działów produkcyjnych — działu produkcji silników i podwozi oraz wydziału pras tłoczących karoserie. W wydziale automatów kończy się już budowę fundamentów pod ciężkie prasy oraz rozpoczęto ustawianie obrabiarek.

FSO produkuje i rozwija się pod kierownictwem byłego ślusarza a obecnie dyrektora naczelnego Antoniego Tracikiewicza — posła na Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

*

Od roku — w miastach i wsiach, na drogach całej Polski kursuje coraz więcej ciężarówek „FSC-Lublin" montowanych w Fabryce Samochodów Ciężarowych im. B. Bieruta w Lublinie na podstawie licencji radzieckiej, z części dostarczanych podobnie jak dla Żerania — przez Zakłady Samochodowe im. Mołotowa w Gorkim.

Miniony rok pracy fabryki — to ponad 1800 doskonałych ciężarówek. Jednocześnie z dnia na dzień postępuje rozbudowa fabryki — w przyszłości największego zakładu w polskim przemyśle motoryzacyjnym. — Oprócz hali montażowej oddano dotychczas do użytku halę obróbki drewna, gdzie montuje się skrzynie nadwozia, dział produkcji kabin kierowcy oraz częściowo — halę narzędziową.

Osiągnięcia produkcyjne i szybkie tempo rozbudowy możliwe są dzięki stałej pomocy radzieckiej w postaci dalszej dokumentacji technicznej, dostaw nowych maszyn i urządzeń oraz pomocy i stałej konsultacji specjalistów radzieckich.

Robotnicy montujący ciężarówki „Lublin" — to w 80 proc. synowie i córki mało- i średniorolnych chłopów Lubelszczyzny.

*

Trzeci wielki obiekt inwestycyjny, uruchomiony przed rokiem, dzięki wszechstronnej pomocy radzieckiej — to Piotrkowski Kombinat Bawełniany. Już w trakcie budowy kombinatu, olbrzymią rolę odegrało przekazywanie nam doświadczeń radzieckich w postaci zastosowanego po raz pierwszy w Polsce tzw. kombajnu do betonowania hal fabrycznych.

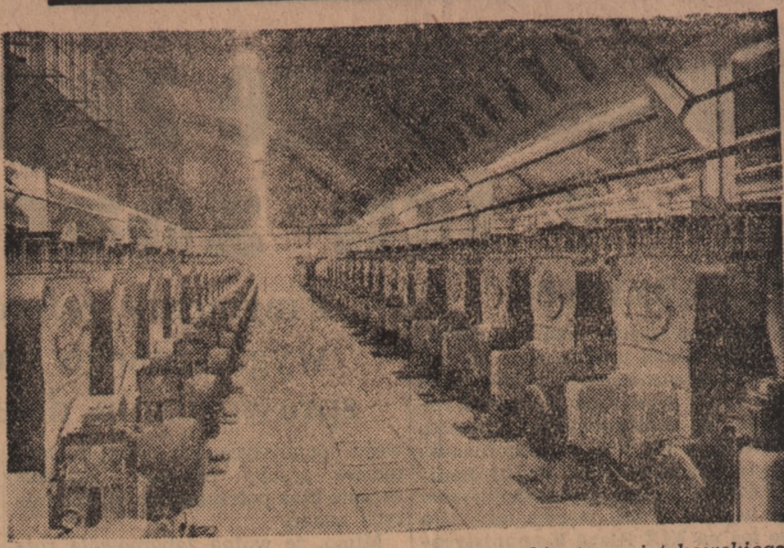
Uruchamiane stopniowo nowoczesne radzieckie agregaty wytwórcze, które znacznie redukują wysiłek fizyczny robotników — pozwoliły przeszło 4-krotnie zwiększyć produkcję w okresie od stycznia do października br., przy wzroście stanu załogi zaledwie o 32 proc. Kadry robotników kombinatu szkolone są na podstawie metody radzieckiego inż. Kowalowa, co w dużym stopniu przyczyniło się do poważnego wzrostu wydajności pracy.

Piotrkowski kombinat, po wykonaniu z nadwyżką planu I półrocza br. zwycięsko przełamał trudności III kwartału. Dzięki mobilizacji w czynie wyborczym i na cześć XIX Zjazdu KPZR, obie przędzalnie przekroczyły o przeszło 5 proc. plan październikowy. Produkcja obecna osiąga poziom przewidziany jako przeciętny na rok 1953.

*

Załogi wszystkich trzech fabryk, wzniesionych dzięki wszechstronnej pomocy radzieckiej korzystają z doskonałych warunków socjalnych. Robotnicy Żerania i FSC otrzymali już dziesiątki bloków mieszkaniowych. Trwa budowa dalszych bloków, — wchodzących w skład osiedli, wyposażonych we wszystkie niezbędne obiekty socjalne, sklepy itp.

W okresie roku dzielącego nas od uruchomienia FSO, FSC i kombinatu Piotrkowskiego oddane zostały do użytku — dzięki pomocy radzieckiej — liczne inne budowle socjalizmu jak np. elektrownia wodna w Dychowie, cementownia w Wierzbicy, szereg obiektów rejonu warsztatów Nowej Huty. Dobiegają końca próby techniczne potężnego zgniatacza w hucie „Bobrek", poważnie zaawansowana jest budowa elektrowni Jaworzno II. Dzięki radzieckiej dokumentacji i dostawom urządzeń trwa budowa dziesiątków innych obiektów.

Na wskroś nowoczesne jest urządzenie kombinatu piotrkowskiego. Na zdjęciu samoprząśnice obrączkowe. (Arch. — IKP)

W Biechówku zabłysło światło elektryczne

W okresie planu 5-letniego we wszystkich gromadach województwa bydgoskiego żarówka zastąpi lampę naftową

Powiat świecki, w listopadzie

Wszystko zaczęło się gdzieś w drugiej połowie sierpnia. Jeszcze mocno przygrzewało słońce, gdy do Biechówka w powiecie świeckim, przyjechali z miasta jacyś specjaliści. Chodzili po drogach i polach, poznaczyli sobie jakąś trasę, a potem udali się do sołtysa i przewodniczącego miejscowej spółdzielni produkcyjnej.

W chwilę potem do chałupy położonej w środku gromady wpadł zdyszany Stasiek Bławatów, co to znany jest we wsi ze swego wścibstwa.

— Mamo! — krzyknął — światło będą nam zakładać. Już dziś linię trasowali — dodał fachowo.

— Niemożliwe!

— Co tam niemożliwe. Widziałem — stwierdził z powagą chłopak.

— Patrzcie — jak to o nas, spółdzielcach pamiętają... W styczniu założyliśmy głośnik, a teraz światło...

NIEBAWEM WIEŚĆ o „trasowaniu linii" obiegła wszystkich mieszkańców Biechówka, wszędzie wywołując jednakowo wielkie wrażenie. Bo przecież wszyscy, i członkowie spółdzielni produkcyjnej i chłopi indywidualnie gospodarujący w równej mierze zainteresowani byli tą sprawą.

Radość spotęgowała się jeszcze bardziej, kiedy nazajutrz przyjechały do gromady samochody ciężarowe, po brzegi wyładowane słupami. Na wozach widniał wyraźny napis: „Przedsiębiorstwo Elektryfikacji Rolnictwa".

STUKOTAŁY WIĘC na przemian młóckarki, sypiąc urodzajnym ziarnem stukały młotki i narzędzia, umocowujące na słupach przewody czy też instalacje wewnętrzne mieszkań. W tym odgłosie pracy zdawało się wyczuwać, jak prawdziwe i żywe są słowa: „miasto wsi — wieś miastu"...

Robota nie ustawała. Na kartach pracy tych, którzy zakładali światło, podnosił się wskaźnik wydajności. Brygada sieciowa, w której przodował Mieczysław Żółkowski, uzyskała 400 procent normy. Instalatorzy zaś, spośród których wyróżniał się stary fachowiec Franciszek Grajewski i młodszy Henryk Pietrzak, wykonywali przeciętnie po 150 proc. normy.

Szesnastego września sieci i instalacje zostały założone w całej gromadzie.

Ostatni wieczór przed odjazdem brygad elektryfikacyjnych do Bydgoszczy, długo w noc przeciągnęły się rozmowy majstrów i monterów z gospodarzami i spółdzielcami. Szczere, serdeczne uściski spracowanych rąk i wzruszone twarze mówiły o wdzięczności chłopów za zainstalowanie światła.

— Nie dziękujcie nam — odpowiedzieli im. — Zawdzięczacie to Państwu i ustrojowi... Widzicie jak wiele robi się teraz na wsi dla wsi. Otrzymaliście szkołę 7-klasową, głośniki, macie bibliotekę...

— Nie przypadkowa jest nazwa naszej spółdzielni „Nowe życie" — dodał Józef Wysocki — bo weźmy choćby u nas samych, ile to mamy nowego. Przebudowaliśmy stodołę na dużą oborę, wyremontowaliśmy trzy stodoły i stajnię, pobudowany został kurnik i dwie wychowalnie dla drobiu, założyliśmy sad na 6 hektarach... Co tu dużo gadać. No a teraz jeszcze światło.

— A kiedy podłączycie prąd? — dopytywały się kobiety.

— W najbliższych dniach — zapewniał Jarzębski.

W NIEDŁUGIM CZASIE, a dokładnie w pierwszy czwartek października bieżącego roku, Wagnerowa razem z sąsiadkami wracała właśnie ze Świecia. Zabawiły tam dość długo, bo potrzeba było jeszcze coś niecoś do odziania na zimę, zakupić, tak, że już dobrze zmierzchało, gdy podchodziły do swej gromady. Patrzą i oczom nie wierzą. W Biechówku jasno jak nigdy! Z każdego okna padają na zewnątrz na drogi i pola długie, jasne smugi światła. Jak w blasku reflektora jaśnieje szkoła podstawowa. Tak jakoś poweselało we wsi, ludzi pełno przed chałupami... aż serca pęcznieją szczęściem i radością.

W domu Wagnerowa zastała już wszystko w pięknym świetle. Lampa naftowa z czarnym knotem i zakopconym cylindrem stała z boku na oknie, a spod sufitu wciskało się do każdego kąta kuchni jasne światło.

Tego dnia ludzie z Biechówka nie zapomną. To było wielkie wydarzenie. I światło elektryczne i kino. Wielu przecież oglądało film pierwszy raz w życiu. Nic też dziwnego, że w szkole zebrało się narodu co nie miara. Nawet z sąsiednich wsi przyszli do nich na tę uroczystość.

ZMIENIŁO SIĘ i zmienia w dalszym ciągu życie spółdzielców oraz mało i średniorolnych chłopów w Biechówku. Dlatego też cieszy się młodzież, cieszą się przewodniczący koła ZMP Zygmunt Borucki, Genia Wójcikówna i Bernard Czerniawski, że niedługo przy jasnym świetle elektrycznym będą mogli uczyć się ról sztuki „Dziurdziowie", którą przygotowują z okazji Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

Biechówko doszło do rejestru gromad zelektryfikowanych. Jest ono jedną z 63 jednostek Pomorza, w których założono w bieżącym roku światło elektryczne. A trzeba wiedzieć, że począwszy od chwili wyzwolenia, elektryfikuje się w wojew. bydgoskim 45—50 gromad, spółdzielni produkcyjnych, lub Państwowych Gospodarstw Rolnych rocznie.

W Planie Sześcioletnim w wielu gromadach woj. bydgoskiego podłączone zostanie światło elektryczne. Do końca zaś nowego planu 5-letniego we wszystkich gromadach żarówka zastąpi lampę naftową. Dla realizacji tych wspaniałych perspektyw warto pracować. I trzeba jak najofiarniej wypełniać obowiązki, jakie ciążą na wsi. Im lepiej i prędzej będziemy je wykonywać, tym szybciej doczekają się światła i innych zdobyczy gromady sąsiadujące z Biechówkiem - Dulsk, Plewno czy Biechowo.

Tak jak w Biechówku będzie wszędzie.

Anna Korulska

List z Wiednia

Studenci demonstrują

Stanęły tramwaje, zatrzymały się samochody.

Co się takiego wydarzyło? Oto na jezdni na Schottenring w Wiedniu siedzi kilka tysięcy studentów, uczestników demonstracji protestacyjnej przeciwko nędzy, jaką cierpi młodzież uniwersytecka Austrii, zmuszona do najcięższej pracy zarobkowej. Tak, kto w Austrii pragnie zostać lekarzem czy sędzią musi przez parę lat obok studiów grać na fortepianie w nocnym barze, zmywać talerze, czyścić buty czy pełnić funkcję strażnika nocnego.

Ciężko było dotychczas, lecz rok 1952 przyniósł nowy cios dla kieszeni studenckich. Oto związkowe ministerstwo oświaty niespodziewanie podniosło opłaty czesnego oraz taksy egzaminacyjne o 500—600 proc.

W odpowiedzi tysiące studentów wszystkich wyższych uczelni Austrii zastrajkowało i wyszło na ulice w demonstracyjnych pochodach.

Oto na ulicach Wiednia demonstruje ponad 4000 młodych. Padają ostrzejsze okrzyki jak „Fotel ministralny do odstąpienia!"

Inni krzyczą pod adresem ministra „Gdy chcesz iść po trupach, to zacznij od swojego".

Jednakże pan minister zamknął się w swym gabinecie i udaje, że nie słyszy potężnego głosu młodzieży, oburzonej do głębi. Wie, że studenci z rodzin burżuazyjnych mogą zapłacić zwiększone czesne, a jeśli odpadnie wiele tysięcy młodzieży robotniczej i chłopskiej, to właśnie tym lepiej. Nie będzie „nadprodukcji inteligencji".

Przechodnie uliczni odnoszą się z sympatią wobec demonstrującej młodzieży. Otwierają się okna na wyższych piętrach sąsiednich kamienic i lokatorzy rzucają gazety, aby studenci mogli je rozpostrzeć na jezdni i usiąść.

Zjawił się piekarz, który rozdaje bułki, jakiś starszy pan częstuje studentów papierosami. Ulica wiedeńska jest całym sercem po stronie tych studentów, którzy walczą o swe prawo do życia, do nauki, prawo, jakie uzyskała w pełni młodzież krajów wyzwolonych. Tu trwa jeszcze walka.

Solidarnie u boku studentów stają załogi fabryk. Robotnicy robią składki i posyłają pieniądze organizacjom studenckim.

O godzinie 3 po popołudniu kończy się demonstracja na Schottenring. Gazety, na których siedzieli studenci rzucone są na stos, który bucha czerwonym płomieniem .

Płomieniem, który ostrzega....

Magdolna Toroczkay

Edward Statkiewicz

uczestnik II Międzynar. Konkursu Skrzypcowego

Edward Statkiewicz, koncertmistrz Pomorskiej Orkiestry Symfonicznej, dobrze znany jest nie tylko w Bydgoszczy i na Pomorzu. Nazwisko jego obiegło całą Polskę jako zdobywcy III nagrody artystycznej na Zlocie Młodych Bojowników o Pokój w Berlinie, a bardziej wtajemniczeni w arkana życia muzycznego przypominają sobie, iż ten młody muzyk wyróżnił się jeszcze w r. 1948 na Międzynarodowym Koncercie Skrzypcowym w Genewie.

Stoimy w przededniu wielkiej imprezy artystycznej — II Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. H. Wieniawskiego w Poznaniu. W dniach od 5—15 XII br. staną tu do zawodów artystycznych skrzypkowie młodej generacji z całego świata. Współzawodników wytypowały kraje biorące udział w konkursie na podstawie egzaminów eliminacyjnych. Z całej Polski zakwalifikowano 9 kandydatów. W Łagowie Lubuskim odbyły się przygotowania do Konkursu i eliminacje w skali krajowej.

Wśród kandydatów, którzy przeszli zwycięską próbę w Łagowie jest także Edward Statkiewicz. Studia muzyczne skończył tuż przed wybuchem wojny. Po wyzwoleniu kraju jest naprzód członkiem Wielkiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, a od roku 1950 koncertmistrzem w Bydgoszczy.

Edwarda Statkiewicza wyciągam na rozmowę, przerywając mu ćwiczenia, w których się pogrążył. Zapytany, który z kompozytorów mu najwięcej odpowiada, oświadcza:

— Najbliższym jest mi Szymanowski, lecz kocham i cenię wszystkich wielkich twórców. Skrzypek — wirtuoz powinien obejmować szeroką skalę literatury muzycznej. Nie wolno mu być specjalistą w zakresie jednego kompozytora. Wyrazem tej zasady jest zestaw utworów, które wykonać zobowiązani są uczestnicy II Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. H. Wieniawskiego.

A czy — przerywam — uczestnicy konkursu — mają odpowiednie warunki, aby się poświęcić pracy przygotowawczej do tak ważnej imprezy?

— Polska Ludowa daje nam doskonałe warunki materialne. Od lutego bież. roku korzystam z płatnego urlopu. W Łagowie Lubuskim, gdzie odbyły się eliminacje, korzystaliśmy z opieki i pomocy tak wybitnych muzyków jak Dubiska, Umińska i prof. Jahnke. Reszta zależy już od naszej pracowitości. Ja odczuwam stały niedosyt, stałą potrzebę doskonalenia się. Każdy występ jest dla mnie bodźcem do tym intensywniejszej pracy nad sobą. —

Żegnamy ambitnego artystę. Życzymy mu sukcesów w wielkich zawodach artystycznych, gdzie obok skrzypków z całego świata — będą z nim z Polski współzawodniczyli m. in.: Wanda Wiłkomirska, Henryk Palulis, Igor Iwanow i Zenon Bąkowski.

Jotpe.

Gospodarcze zagadnienia XIX Zjazdu KPZR i ich znaczenie dla Polski

Fragmenty referatu Sekretarza KC PZPR Fr. Mazura wygłoszonego na naradzie w Warszawie poświęconej sprawozdaniu delegacji KC PZPR na XIX Zjazd KPZR

TOWARZYSZE!

Miliony prostych ludzi na całym świecie — ludzi pragnących pokoju i sprawiedliwości społecznej — w czasie trwania XIX Zjazdu czuły i rozumiały, że w Moskwie, na Kremlu, mówi się o ich własnych sprawach, że wynik obrad Wielkiej Partii Lenina i Stalina będzie posiadał decydujący wpływ na ich własne losy. Dlatego też na XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego skierowane były oczy robotników, chłopów i wszystkich postępowych ludzi świata.

TOWARZYSZE!

Związek Radziecki stał się nadzieją wybawienia dla uciskanych i wyzyskiwanych całego świata.

Lenin i Stalin stale uczyli klasę robotniczą, masy pracujące ZSRR, że ich wielkie socjalistyczne budownictwo — to wypełnienie obowiązków wobec międzynarodowego proletariatu.

Wspaniały rozwój Związku Radzieckiego, jego potężne dotychczasowe osiągnięcia, olbrzymie plany rozbudowy, ujęte w dyrektywach, uchwalonych przez XIX Zjazd, sam przebieg Zjazdu — to świadectwo wyższości ustroju socjalistycznego nad kapitalistycznym, to żywy konkretny dowód, że istnieje wyjście z kryzysów, bezrobocia, nędzy, trapiących masy pracujące krajów kapitalistycznych.

DALSZY WZROST POTĘGI GOSPODARCZEJ ZSRR GWARANCJĄ UMOCNIENIA POKOJU ŚWIATOWEGO

Wzrost potęgi gospodarczej Związku Radzieckiego, wzrost dobrobytu i kultury narodów radzieckich — to wzmocnienie sił światowego postępu, to rękojmia umocnienia pokoju na świecie.

Szczególnie dobitnie zdaje sobie z tego sprawę naród polski. Przecież to wszechstronna, bezinteresowna pomoc Związku Radzieckiego pozwala nam rozbudowywać w niesłychanie szybkim tempie gospodarkę narodową Polski, przezwyciężać wiekowe zacofanie kraju.

Zwycięstwa Związku Radzieckiego są naszymi zwycięstwami, osiągnięcia ludzi radzieckich są naszymi osiągnięciami, a radziecka nauka i technika jest dla nas ogromną pomocą w naszym marszu naprzód.

Wiedzą o tym dobrze budowniczowie Nowej Huty, Żerania i innych naszych budowli socjalizmu, wznoszący swe wspaniałe zakłady w oparciu o radziecką technikę.

Wiedzą o tym dobrze nasi uczeni, korzystający szeroko w swych badaniach ze wspaniałych zdobyczy nauki radzieckiej.

Robotników, ludzi pracy całego świata, radują głęboko coraz to nowe, coraz większe i coraz wspanialsze osiągnięcia Kraju Rad.

W swej genialnej pracy „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" opublikowanej w przededniu XIX Zjazdu Towarzysz Stalin opracował i rozwinął marksistowską naukę o drogach budownictwa komunizmu. Praca ta uzmysłowiła nam wszystkim ze szczególną dobitnością głęboką przepaść jaka dzieli świat socjalizmu — świat stałego rozwoju techniki, stałego wzrostu produkcji, stałego wzrostu dobrobytu wszystkich ludzi pracy — od świata kapitalistycznego, którym rządzi prawo zwierzęcej pogoni za maksymalnym zyskiem, świata rozdzieranego przez przeciwieństwa wewnętrzne, świata imperialistów, knujących nowe zbrodnie wojenne.

Ta nowa praca Towarzysza Stalina stała się już dzisiaj potężną bronią w ręku wielu milionów ludzi pracy na całym świecie.

Jak już powiedział Towarzysz Bierut — genialne wskazania Towarzysza Stalina zawarte w jego pracach nadawały kierunek obradom XIX Zjazdu KPZR.

W swym historycznym przemówieniu 9 lutego 1946 r. Towarzysz Stalin postawił przed narodem radzieckim zadanie zwiększenia poziomu produkcji przemysłowej trzykrotnie w stosunku do poziomu przedwojennego, osiągnięcia 50 mil. ton wytopu surówki, stali — 60 milionów ton, węgla 500 milionów ton, ropy naftowej — 60 mil. ton.

POTĘŻNY ROZWÓJ SOCJALISTYCZNEGO WSPÓŁZAWODNICTWA

Olbrzymi entuzjazm mas pracujących Związku Radzieckiego, który znalazł swój wyraz w potężnym rozwoju socjalistycznego współzawodnictwa pracy, pozwolił znacznie skrócić czas potrzebny do wykonania tych zadań.

Mimo, że wojna zahamowała rozwój przemysłu Związku Radzieckiego na 8—9 lat tj. prawie na dwie pięciolatki, produkcja przemysłu ZSRR w 1951 roku była blisko 13 razy większa niż w 1929 r., podczas gdy w analogicznym okresie produkcja przemysłowa w USA wzrosła tylko dwukrotnie, w Anglii o 60 proc., we Włoszech o 34 proc., we Francji tylko o 4 proc.

Wskazuje to, że stosunek potencjału przemysłowego ZSRR do potencjału krajów kapitalistycznych zmienia się coraz bardziej na korzyść Związku Radzieckiego.

Dyrektywy nowego planu pięcioletniego, uchwalone na XIX Zjeździe WKP(b), zakładają nowy olbrzymi wzrost produkcji przemysłowej. Ustalają one, że produkcja ta w roku 1955 będzie w przybliżeniu o 70 proc. wyższa od produkcji roku 1950. Oznacza to, że wzrośnie ona trzykrotnie w porównaniu z rokiem 1940.

MAKSYMALNE ZASPOKOJENIE POTRZEB SPOŁECZEŃSTWA

Rozwój socjalistycznej produkcji podporządkowany jest podstawowemu celowi społeczeństwa socjalistycznego: zapewnienia maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa.

Wzrost dobrobytu i kultury narodu radzieckiego, jak świadczą o tym dobitnie przykłady ostatnich lat, staje się sam z kolei czynnikiem oddziaływującym na dalszy potężny wzrost socjalistycznej produkcji, na dalsze podniesienie wydajności pracy.

Dyrektywy XIX Zjazdu WKP(b) w sprawie planu pięcioletniego, ustalają przeciętne roczne tempo wzrostu całej globalnej produkcji przemysłowej w przybliżeniu na 12 proc. przy czym tempo wzrostu produkcji środków produkcji (grupy „a") na 13 procent, a produkcji artykułów konsumcyjnych (grupy „b") na 11 procent.

Szybszy rozwój produkcji środków produkcji jest nierozerwalnie związany z realizacją obiektywnego prawa planowego, proporcjonalnego rozwoju oraz z realizacją podstawowego prawa ekonomicznego socjalizmu, które określa Towarzysz Stalin — jako

„zapewnienie maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa, w drodze nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki".

OLBRZYMI WZROST ŚRODKÓW PRODUKCJI

Wzrost produkcji środków produkcji w piątej pięciolatce znajduje swój wyraz w olbrzymim wzroście produkcji hutnictwa, energetyki, wzroście produkcji przemysłów decydujących o rozwoju bazy paliwnej, wreszcie w olbrzymim wzroście przemysłu maszynowego, chemicznego i przemysłu materiałów budowlanych.

„Podstawą rozwoju przemysłu i całej gospodarki narodowej jest hutnictwo" — mówił na Zjeździe przewodniczący Państwowej Komisji Planowania towarzysz Saburow.

Dlatego też dyrektywy w sprawie planu pięcioletniego ustalają zwiększenie wytopu surówki w stosunku do roku 1950 w przybliżeniu o 76 proc., stali o 62 proc., a produkcji wyrobów walcowanych — o 64 proc. O ogromie tych cyfr świadczy fakt, że np. sam przyrost produkcji wyrobów walcowanych przewyższy całą radziecką produkcję tych wyrobów z roku 1940. W ciągu ostatnich lat hutnictwo radzieckie zrobiło już potężny krok naprzód w porównaniu z okresem przedwojennym.

Towarzysz Malenkow na Zjeździe wskazał, że w ciągu ostatnich trzech lat 1949—1951, przyrost wytopu surówki wynosił 8 milionów ton, przyrost wytopu stali — 13 milionów ton i przyrost produkcji wyrobów walcowanych — 10 milionów ton. Dla osiągnięcia takiego przyrostu w latach przedwojennych trzeba było zużyć zamiast wspomnianych 3 lat, w zakresie wytopu surówki 8 lat, stali — 9 lat, w produkcji wyrobów walcowanych — 12 lat.

Jeszcze szybciej niż hutnictwo żelaza i stali zwiększy się w ciągu piątej pięciolatki produkcja hutnictwa metali nieżelaznych: miedzi — o 90 proc., ołowiu — 2,7 raza, aluminium — 2,6 raza, cynku — 2,5 raza itd.

Bardzo ważnym warunkiem realizacji nakreślonego tempa rozwoju produkcji i postępu technicznego we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej jest dalsza elektryfikacja kraju.

Plan stawia zadanie powiększenia produkcji energii elektrycznej w przybliżeniu o 80 proc., czyli zakłada tu tempo przewyższające ogólne tempo wzrostu produkcji przemysłowej. Umożliwia to dalsze podniesienie poziomu elektryfikacji przemysłu, pozwala na znaczne rozszerzenie zastosowania energii elektrycznej w rolnictwie i dalszy rozwój elektryfikacji transportu.

Przyrost produkcji energii elektrycznej w ciągu ostatnich trzech lat (1949—1951) wyniósł 37 miliardów KWh. W latach przedwojennych na osiągnięcie takiego przyrostu trzeba było 9 lat.

Paliwo, jak wiadomo, ma kluczowe znaczenie dla rozwoju gospodarki narodowej. Już w roku 1952 wydobycie ropy naftowej dojdzie do 47 milionów ton, czyli będzie przeszło o połowę większe aniżeli w r. 1940. Wydobycie węgla zaś osiągnie 300 milionów ton, tj. o przeszło 80 proc. więcej, aniżeli w roku 1940. W ciągu pięciolatki produkcja ropy naftowej wzrośnie w przybliżeniu o 85 proc., a węgla — o 43 proc.

Zakłady przemysłu maszynowego dostarczają sprzętu dla nowych fabryk, dla renowacji starych zakładów przemysłowych, dla transportu i rolnictwa. Dlatego produkcja tego przemysłu musi rosnąć szybciej aniżeli produkcja innych gałęzi przemysłu. Tej stalinowskiej zasady przestrzega ściśle nowy plan pięcioletni. Produkcja przemysłu maszynowego w ciągu pięciolatki wzrośnie dwukrotnie, w tym: produkcja turbin parowych i hydraulicznych wzrośnie w porównaniu z czwartą pięciolatką w przybliżeniu 4,3 raza, urządzeń dla walcowni — 2,8 raza, aparatury dla przemysłu naftowego — 5,2 raza. Olbrzymi rozwój przemysłu budowy maszyn odzwierciedla, równolegle z olbrzymim rozmachem elektryfikacji, zasadniczą drogę budowy materialno-technicznej bazy komunizmu.

Stwarza to przesłanki dla nowego wielkiego wzrostu wydajności pracy, podstawowego warunku coraz pełniejszego zaspokojenia rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb społeczeństwa socjalistycznego i stopniowego przechodzenia do komunizmu.

Ustrój socjalistyczny dąży do tego, aby uczynić pracę robotnika coraz bardziej wydajną i coraz lżejszą, aby ciężki fizyczny trud zastąpić pracą maszyny, kierowanej przez robotnika.

W latach piątej pięciolatki nastąpi dalszy poważny rozwój przemysłu budowy maszyn — produkcja obrabiarek wzrośnie w porównaniu z czwartą pięciolatką, jeśli idzie o wielkie obrabiarki, w przybliżeniu 3,6 raza, a produkcja obrabiarek wysokoprecyzyjnych — 4 razy.

Ten potężny rozwój przemysłu ciężkiego, produkującego środki produkcji, stwarza podstawy i zapewnia stały wzrost dobrobytu ludzi radzieckich i wzrost ich zaopatrzenia w artykuły konsumcyjne.

ZADANIA PIĄTEJ PIĘCIOLATKI

Piąta pięciolatka powinna zapewnić na bazie rozwoju przemysłu ciężkiego i rolnictwa szybkie tempo wzrostu produkcji artykułów masowego spożycia. Zasoby surowców rolniczych umożliwią zwiększenie w ciągu pięciolecia produkcji przemysłu lekkiego i spożywczego co najmniej o 70 proc. Przy tym produkcja tkanin bawełnianych zwiększy się w roku 1955 w porównaniu z rokiem 1950 w przybliżeniu o 61 proc., tkanin wełnianych — o 54 proc., obuwia skórzanego — o 55 proc., mięsa — o 92 proc., połowy ryb zwiększą się o 58 proc., produkcja cukru — o 78 proc., tłuszczów zwierzęcych o — 72 proc., tłuszczów roślinnych — o 77 proc., konserw — 2,1 raza.

Stawiając wielkie zadania w dziedzinie zwiększenia produkcji przemysłowej **XIX Zjazd WKP(b) zwrócił szczególną uwagę na konieczność zwiększenia wysiłków w kierunku przeprowadzenia oszczędności.**

Rozwój gospodarki narodowej ZSRR odbywa się w drodze wykorzystania własnych zasobów wewnętrznych. Stąd też oszczędność występuje jako doniosły warunek stworzenia wewnętrzno-gospodarczej akumulacji.

Oszczędność i wydajność pracy stają się doniosłym czynnikiem wzrostu produkcji.

W okresie od 1940—1951 roku wydajność pracy w przemyśle wzrosła o 50 proc., przy czym 70 proc. przyrostu produkcji przemysłu uzyskano w tym okresie dzięki podniesieniu wydajności pracy.

REKONSTRUKCJA STARYCH FABRYK

By zrealizować zadanie ogólnego podniesienia wydajności pracy, dyrektywy piątego planu pięcioletniego zwracają szczególną uwagę na **rekonstrukcję starych fabryk.**

Szczególną uwagę zwrócono na Zjeździe na zwiększenie wykorzystania zdolności produkcyjnych istniejących przedsiębiorstw.

WIĘCEJ WĘGLA I STALI

W przemyśle węglowym pięciolatka przewiduje wzrost wydobycia węgla o 43 proc., przy czym około 25 proc. przyrostu winno być osiągnięte przez lepszą eksploatację istniejących kopalń.

Szczególną uwagę zwrócono na oszczędności w budownictwie, gdzie dotąd w niezadowalającym stopniu wykorzystuje się środki mechanizacji, wydajność pracy jest jeszcze niska, a materiały — zużywane często w sposób rozrzutny.

Aby zrealizować zadania nowego planu trzeba podnieść na wyższy poziom samą pracę planowania, pracę planistów gospodarczych. Aby wykonać zadania planu, trzeba zapewnić właściwe proporcje rozwoju poszczególnych gałęzi przemysłu, trzeba umieć wykrywać i wykorzystywać dotąd utajone rezerwy wewnętrzne przemysłu. Po to zaś trzeba umieć lepiej niż dotąd opracowywać i posługiwać się takimi ekonomicznymi wskaźnikami planu, jak wydajność pracy, normy zużycia materiałów, wydatków administracyjnych i wiele innych.

Wnioski dla nas

Plan piątej pięciolatki ZSRR ma ogromne znaczenie dla naszego kraju. Wytyczne tego planu dają nam obraz zdobyczy socjalizmu, wspaniałych osiągnięć drogi, na jaką wkroczył także nasz naród. Stanowią one dla nas jednocześnie niewyczerpane źródło doświadczeń i nauk w walce o realizację bieżących zadań Planu 6-letniego i zbudowanie nowego długofalowego planu gospodarki narodowej, o którym mówi program Frontu Narodowego.

Dotychczasowa realizacja Planu 6-letniego w zasadzie przebiega zgodnie z jego założeniami, a nawet je wyprzedza, jednak w praktyce wykonania mamy sporo braków i niedociągnięć.

I tak, nasza energetyka, mimo jej poważnego rozwoju, nie nadąża jeszcze za szybkim rozwojem gospodarki narodowej, a tym samym za wzrostem zapotrzebowania przemysłu na energię elektryczną.

Jak wiadomo nasze hutnictwo żelazne w roku bieżącym pomimo znacznego wzrostu w stosunku do roku ubiegłego, nie wykonuje planów produkcyjnych w podstawowych asortymentach.

Nasz przemysł maszynowy zbyt powoli opanowuje produkcję nowych maszyn i urządzeń potrzebnych dla rozbudowy podstawowych gałęzi przemysłu, a w szczególności hutnictwa, energetyki i chemii i dla osiągnięcia szybkiego postępu w rolnictwie.

URUCHAMIAĆ NIEWYKORZYSTANE REZERWY

Wielu naszych działaczy gospodarczych widzi możliwości rozszerzenia produkcji tylko w nowych inwestycjach. Chodzi natomiast o to, aby prowadząc wielkie budownictwo inwestycyjne równocześnie wykrywać niewykorzystane rezerwy produkcyjne w istniejących zakładach, uruchamiać te rezerwy przy pomocy lepszej organizacji pracy, małej mechanizacji — wymagających często niewielkich wydatków — i przekształcać tę rezerwy w potężne źródło rozwoju gospodarki narodowej.

Wykorzystanie zdolności produkcyjnych w ZSRR jest bez porównania wyższe niż u nas.

Gdybyśmy na przykład w przemyśle hutniczym drogą rekonstrukcji i modernizacji urządzeń, lepszej organizacji pracy i podniesienia kwalifikacji naszych kadr, potrafili znacznie przybliżyć się do wskaźników osiąganych przez hutnictwo radzieckie — moglibyśmy otrzymać z istniejących pieców dodatkowo bardzo znaczne ilości surówki.

Znacznie podniosłaby się w hutnictwie produkcja stali, gdyby wszystkie stalownie dźwignęły się do poziomu stalowni huty „Kościuszko", która osiągnęła wydajność z metra sześciennego pieca ponad 30 proc. wyższą od przeciętnej wydajności naszych stalowni.

Nasi budowniczowie skarżą się na niedostateczną ilość sprzętu budowlanego na wielkich placach budowy. Równocześnie, sprzęt, który posiadamy jest bardzo źle wykorzystany. Na przykład: najwyższa wydajność koparki z łyżką o pojemności pół tony wynosi u nas 150 ton ziemi dziennie. Przy budowie Pałacu Kultury i Nauki obsługa radziecka, pracując tą samą maszyną dzięki wyższej zmianowości i lepszej organizacji pracy osiąga wydajność dzienną 500 ton ziemi.

O NAJPEŁNIEJSZE WYKORZYSTANIE MOCY PRODUKCYJNEJ

Już na VII Plenum KC PZPR Towarzysz Bierut wskazywał na niewykorzystanie mocy produkcyjnej i dał nam zadanie mówiąc:

„Należy skończyć z takim stanem rzeczy, gdy istniejące moce produkcyjne nie są wykorzystywane. Należy postawić sobie za zadanie możliwie najpełniejsze wykorzystanie istniejących mocy produkcyjnych".

Nasze współzawodnictwo socjalistyczne objęło wiele setek tysięcy robotników i przyczyniło się poważnie do wykonania planów gospodarczych wielu gałęzi produkcji. Cechuje je jednak dotąd kampanijność i brak ciągłości. Zobowiązania we współzawodnictwie podejmuje się u nas wciąż jeszcze przeważnie od rocznicy do rocznicy, od „święta" do „święta" zamiast rozwijać współzawodnictwo jako ruch stały i ciągły, związany nierozerwalnie z codzienną walką o plan. Tylko tym można tłumaczyć fakt, że mamy zakłady o dużym odsetku uczestników współzawodnictwa socjalistycznego, które mimo to nie wypełniają swych planów produkcyjnych.

PODNIEŚĆ JAKOŚĆ PRODUKCJI

Zagadnieniem pierwszej wagi jest dla naszego przemysłu podniesienie jakości produkcji.

Nasi konsumenci mają słuszne wymagania i słuszne pretensje w stosunku do wielu gałęzi przemysłu lekkiego. Powszechnie wiadomo jak poważny jest odsetek braków w produkcji naszego przemysłu konfekcyjnego, czy przemysłu obuwia gumowego. Niektóre fabryki tych gałęzi przemysłu po prostu marnują wysokojakościowe nieraz materiały.

Walka o poprawę jakości produkcji winna stać się centralnym zagadnieniem w całym naszym przemyśle. Nie powinniśmy tolerować brakoróbstwa i niskich jakości produkcji przemysłu socjalistycznego.

SKOŃCZYĆ Z MARNOTRAWSTWEM SUROWCÓW I ENERGII

Nie wszędzie istnieją u nas normy rozchodu surowców i materiałów, a ustalone normy są często naruszane.

Nasze elektrownie zużywają około 200 gramów węgla więcej na wyprodukowanie 1 kilowato — godziny niż elektrownie Związku Radzieckiego, znaczy to, że gdybyśmy, przez modernizację urządzeń kotłowych i lepszą gospodarkę cieplną zbliżyli się do radzieckich wskaźników w tej dziedzinie, pozwoliłoby to nam zmniejszyć rozchód węgla o około 2 milionów ton rocznie.

Marnotrawstwo energii elektrycznej jest jedną z podstawowych przyczyn jej niedoboru. Zużycie energii

(Ciąg dalszy na str. 5)

Gospodarcze zagadnienia XIX Zjazdu KPZR i ich znaczenie dla Polski

(Ciąg dalszy ze str. 4)

elektrycznej w naszym przemyśle na jednostkę produkcji — na tonę węgla, stali lub cementu — znacznie przekracza wskaźniki radzieckie.

Gdybyśmy w zużyciu energii elektrycznej osiągnęli wskaźniki radzieckie, wydobylibyśmy rezerwy równe mocy kilku dużych elektrowni.

Gdybyśmy dla przykładu potrafili przybliżyć się do radzieckiego wskaźnika zużycia koksu na wyprodukowanie tony surówki, zaoszczędzilibyśmy w jednym roku około 400 tysięcy ton koksu.

Mamy w naszej gospodarce szereg jaskrawych przejawów marnotrawstwa. Np. w Krakowskich Zakładach Sodowych średnie zużycie amoniaku na 1 tonę sody surowej wzrosło w bieżącym roku w stosunku do roku ubiegłego o przeszło 30 proc. na skutek osłabienia dyscypliny technologicznej i niewłaściwego montażu nowo zainstalowanych aparatów produkcyjnych.

Szczególnie źle realizuje się system oszczędności w budownictwie. Na przykład straty cegły, spowodowane niszczeniem jej w czasie załadunku, wyładunku, transportu, niszczeniem jej na placach budowy, wynoszą miliony sztuk rocznie, z których można by wybudować wiele tysięcy tak brakujących nam izb.

Krytyczna analiza naszej działalności w świetle materiałów XIX Zjazdu wskaże na wiele innych jeszcze braków i niedociągnięć i wskaże drogi ich usunięcia oraz zbliżenia się do radzieckiego poziomu i radzieckich metod pracy.

Krytyka i samokrytyka, stosowana codziennie i bezwzględnie winna dopomóc nam w wykrywaniu naszych braków, a tym samym do wydobycia nowych rezerw i nowych możliwości.

PROBLEM KONTROLI WYKONANIA

Na szczególną uwagę zasługuje kontrola wykonania — sprawa niezwykle mocno podkreślana na XIX Zjeździe, a szczególnie zaniedbana u nas.

Wydaje się u nas niejednokrotnie całkiem dobre i słuszne instrukcje, przyjmuje się dobre i słuszne uchwały. Ale cóż z tych uchwał i instrukcji kiedy często nikt potem nie interesuje się ich dalszymi losami, nie kontroluje czy zostały one wykonane? — Rzecz jasna, że takie papierowe instrukcje i uchwały nie przynoszą żadnego pożytku.

Towarzysze!

Nie bacząc na wiele jeszcze braków nasza gospodarka narodowa, przemysł, technika, posiadają wspaniałe osiągnięcia.

Jesteśmy w toku wykonywania porywających swoim rozmachem zadań produkcyjnych i technicznych w naszym kraju.

Nasi działacze gospodarczy, nasz aktyw partyjny nie zawsze nawet zdają sobie sprawę z gigantycznych przemian, jakie dokonują się w naszym przemyśle i technice, często nie nadążają za tymi przemianami.

Koparki i żurawie wieżowe na naszych placach budowy, kombajny i ładowarki różnego typu w kopalniach, piec B w hucie „Kościuszko" i zgniatacz w hucie „Bobrek", produkcja syntetycznych paliw, włókien sztucznych, penicyliny, statki z polskich stoczni, nasze „Warszawy" „Lubliny", „Stary" — wszystko to świadczy o rewolucji w technice. Wszystko to oznacza odchodzenie od ciężkiej, mało wydajnej pracy, od łopaty, od prymitywu do nowej techniki, do mechanizacji i automatyzacji.

Tę nową technikę, tę nową wspaniałą rzeczywistość i imponującą perspektywę postępu technicznego zawdzięczamy sojuszowi, przyjaźni z Krajem Rad.

Radzieckie dostawy, radzieckie projekty, dokumentacja, licencje, literatura radziecka — oto codzienny realny wyraz tej przyjaźni.

Naszym zadaniem jest szybciej opanować nową technikę, szybciej przyswajać sobie przodujące radzieckie doświadczenia, szerzej, wszechstronniej, śmielej korzystać z pomocy radzieckiej, wzbogacać swoją wiedzę, szybciej podążać za kroczącym naprzód Wielkim Związkiem Radzieckim.

Zadania w dziedzinie rolnictwa

Ustalone przez dyrektywy tempo rozwoju rolnictwa i zwiększenia produkcji rolnej zapewnia szybki i odpowiedni do potrzeb społeczeństwa rozwój rolnictwa, zapewnia osiągnięcie między rolnictwem a przemysłem nowych proporcji, zgodnych z potrzebami gospodarki narodowej.

Wieś radziecka dzięki gospodarce zespołowej stała się zdolna do coraz wyższej organizacji pracy w oparciu o coraz wyższy poziom techniki rolniczej.

Ogromnie wzrosły możliwości techniczne rolnictwa radzieckiego, gdyż rozwinął się przemysł maszyn rolniczych do najbardziej skomplikowanych włącznie, rozwinął się przemysł chemiczny, produkujący nawozy sztuczne, buduje się wielkie elektrownie wodne i systemy irygacyjne, wciela się w życie stalinowski plan przeobrażenia przyrody.

Rozwijają się i rosną potrzeby społeczeństwa radzieckiego, jego zapotrzebowanie na artykuły spożywcze i na surowce dla lekkiego przemysłu — gdyż rosną dochody ludności pracującej.

POMYŚLNY WZROST PRODUKCJI ROLNICTWA RADZIECKIEGO

Wszystko to sprawia, że szybko i bez przerwy rośnie zarówno ilościowo, jak i jakościowo produkcja rolnictwa radzieckiego. 8 miliardów pudów (to znaczy 128 milionów ton) zboża zebrały w roku bieżącym kołchozy i sowchozy radzieckie.

Równocześnie rolnictwo radzieckie stanęło przed nowym zadaniem: zadaniem dokonania wielkich przemian jakościowych w charakterze produkcji rolniczej.

Już obecnie w rolnictwie ZSRR zaszły głębokie przemiany jakościowe. Obszary zasiewów zbóż zwiększyły się w 1952 r. w porównaniu do 1913 roku o 5 proc., natomiast obszary zajęte pod uprawy roślin przemysłowych zwiększyły się więcej, niż 2,4 raza, a obszary zajęte pod rośliny pastewne, ponad 11 razy.

W hodowli coraz większą rolę odgrywa wysokowartościowa produkcja tłuszczów i mięsa, skór i wełny wysokiej jakości.

Dla zapewnienia koniecznych dostaw surowców rolnych dla przemysłu i polepszenia zaopatrzenia ludności w wysokojakościową żywność, dyrektywy Zjazdu przewidują dalszy intensywny rozwój upraw roślin przemysłowych i wytwórczości wysokogatunkowych produktów hodowli.

Przy zwiększeniu pogłowia bydła w całym rolnictwie o 18—20 proc., pogłowie owiec ma wzrosnąć o 60 do 62 proc., przy czym najszybciej rosnąć będzie pogłowie owiec cienkorunnych — zaś pogłowie trzody chlewnej wzrośnie o 45—50 proc.

Dla umożliwienia rozwoju hodowli dyrektywy ustalają zadania dalszego szybkiego rozwoju bazy paszowej. Specjalny nacisk kładzie się na rozwój produkcji pasz treściwych i soczystych.

POLEPSZENIE JAKOŚCI I WARTOŚCI

We wszystkich dziedzinach mamy więc kurs na dalszą intensyfikację rolnictwa zarówno w kierunku zwiększenia produkcji globalnej, jak polepszenia jej jakości i wartości.

Dyrektywy Zjazdu stwierdzają, że głównym zadaniem w dziedzinie rolnictwa jest dalsze zwiększenie urodzajności wszystkich kultur rolnych, dalsze zwiększenie pogłowia bydła.

W piątej pięciolatce zostaną udoskonalone i szeroko zastosowane w rolnictwie traktory elektryczne oraz inne elektryczne maszyny rolnicze — w szczególności w rejonach wielkich elektrowni wodnych.

Obszar gruntów nawadnianych w ZSRR wzrośnie w ciągu pięciolecia o 30 do 35 proc. Jeszcze szybsze przewiduje się tempo wzrostu obszarów osuszonych — 40 do 45 proc.

Dzięki zwycięstwu ustroju kołchozowego rolnictwo radzieckie wstąpiło więc na drogę stałego i coraz szybszego rozwoju. Ustrój kołchozowy jest jedną z najdonioślejszych zdobyczy ZSRR — gdyż włączył on masy chłopskie do budownictwa socjalizmu, stworzył nowe, nieznane dotąd możliwości rozwoju wszystkich gałęzi produkcji rolnej, stworzył warunki do stałego podnoszenia materialnego i kulturalnego poziomu wielu milionów chłopów.

Socjalistyczne rolnictwo radzieckie w niesłychanie krótkim czasie potrafiło zaleczyć rany odniesione w czasie wojny, która przyczyniła mu wielkie zniszczenia.

Ważne znaczenie miało zjednoczenie się małych kołchozów w wielkie, które łatwiej i szybciej mogą rozwijać wysokoproduktywną gospodarkę.

Obecnie na miejsce 254 tys. małych kołchozów w Związku Radzieckim istnieje 97 tys. wielkich kołchozów, o **wysokiej produktywności i szerokim** zastosowaniu najnowszych zdobyczy agrotechnicznych. Wydajność tych kołchozów oraz dobrobyt kołchoźników w tych kołchozach podniosły się znacznie w porównaniu z dawnymi małymi kołchozami.

Plony zbóż z hektara i ogólne urodzaje rosną w ZSRR z roku na rok. Tak na przykład w 1952 r. urodzaj pszenicy zwiększył się w porównaniu z rokiem 1940 o 48 proc., zbiory bawełny w 1951 roku wynosiły przeciętnie dla radzieckich republik wschodu 21 kwintali z hektara, gdy w tym samym roku zbiory bawełny w Egipcie wyniosły — 11,5 kwintala z ha, w Stanach Zjednoczonych — 8,3, w Indiach — 3,4, w Pakistanie — 5,2, w Turcji — 7,2, w Iranie — 4,5 kwintala z ha.

Szczególne możliwości podniesienia plonów otwierają się przed rolnictwem na terenach objętych wielkim budownictwem irygacyjnym. Urodzaje zbóż na tych terenach osiągną przeciętnie 30—34 q z ha, ryżu — 40—50 q.

W ciągu pięciolatki plony z hektara pszenicy i bawełny zwiększą się o 55—65 proc., lnu — 40—50 proc., buraka cukrowego — 65—70 proc., kartofli — 40—45 proc., kultur pastewnych — 100—200 proc.

Tak więc wzrost urodzajności będzie nadal głównym czynnikiem wzrostu globalnej produkcji rolnictwa radzieckiego. Trzeba pamiętać, że są to liczby przeciętne dla wielkich przestrzeni różnorodnych gleb.

Drogą do osiągnięcia tych wyników będzie dalsze wzmocnienie i rozwój kołchozów, sowchozów i ośrodków maszynowo - traktorowych na bazie najwyższej techniki i agrokultury.

Już dziś rolnictwo radzieckie jest najbardziej zmechanizowanym i technicznie wyposażonym rolnictwem na świecie.

Ilość MTS zwiększyła się w okresie powojennym o 1546 nowych jednostek i osiągnęła cyfrę 8.939.

Dyrektywy ustalają, że moc parku traktorowego będzie zwiększona w ciągu pięciolecia o około 50 proc., a dzienna efektywna praca traktora — również o około 50 proc.

Jedną z dróg prowadzących do podniesienia urodzajności jest dalszy rozwój poziomu agrotechniki. Sowchozy i kołchozy szybko opanowują prawidłowy płodozmian zasiewów traw wieloletnich, walczą o polepszenie selekcji nasion, polepszenie obróbki ziemi i jej nawożenia.

Stały wzrost poziomu kadr rolniczych, współpraca instytutów naukowych z praktykami rolnictwa stanowi rękojmię, że zadania agrotechniczne zostaną wykonane. W chwili obecnej w rolnictwie ZSRR pracuje ponad 400 tys. agronomów.

Wzmocnienie kołchozów i sowchozów pozwoliło szybko zwiększyć powierzchnię zasiewów. Przedwojenny obszar zasiewów został w 1952 r. przekroczony o 5,3 miliona hektarów, a w stosunku do 1913 r. powierzchnia upraw zwiększyła się 1,4 raza.

W tym samym czasie powierzchnia uprawna w państwach kapitalistycznych kurczy się z roku na rok, a miliony średnich i drobnych gospodarstw rolnych z ich zacofaną, często średniowieczną techniką uprawy, na skrawkach ziemi, bez możliwości stosowania maszyn i nawozów, giną corocznie pod naporem kapitalistycznej konkurencji kułaków i obszarników.

W przeciwieństwie do świata kapitalistycznego globalna suma dochodów chłopskich w ZSRR wzrosła od 1940 do 1951 roku o 78 procent. W toku piątej pięciolatki dochody chłopstwa kołchozowego będą stale rosły.

ROZSZERZANIE WYMIANY Z PAŃSTWEM NADWYŻEK PRODUKCJI

Ważnym czynnikiem dalszego wzrostu dobrobytu chłopów kołchozowych będzie stopniowo rozszerzana bezpośrednia wymiana z państwem nadwyżek produkcji rolnej kołchozu na wyroby przemysłowe. Ta bezpośrednia wymiana produktów daje już w roku bieżącym kołchozom kilka miliardów rubli zysku.

My w Polsce wkroczyliśmy dopiero na drogę, którą nasi towarzysze radzieccy odbyli przez 35 lat władzy proletariackiej. Potrafiliśmy już dowieść wyższości władzy ludowej i jej gospodarki nad władzą i gospodarką kapitalistów.

Również i w dziedzinie rolnictwa, gdzie zacofany ustrój gospodarczy stwarza nam szczególne trudności, **potrafiliśmy osiągnąć szereg sukcesów** w postaci zwyżki plonów, bardziej postępowej i zarazem bardziej korzystnej dla chłopa struktury zasiewów, szybkiego tempa rozwoju hodowli oraz mechanizacji, która już dziś podnosi wydajność produkcji, oszczędza i czyni lżejszym trud chłopa — rolnika.

Mamy jeszcze wiele do zrobienia w walce o wzrost produkcji gospodarstw indywidualnych, mało i średniorolnych.

Lecz coraz bardziej staje się jasnym dla wszystkich — zarówno w świetle naszych trudności, jak i w świetle ogromnych osiągnięć socjalistycznego rolnictwa ZSRR — **że socjalistyczna przebudowa rolnictwa w naszym kraju może przed nim otworzyć nieograniczone perspektywy, może umożliwić nam przełamanie tych trudności raz na zawsze.**

Jest już w naszym kraju sto tysięcy chłopów mało i średniorolnych, którzy to zrozumieli i złączyli swoje gospodarstwa w 4 tysiące spółdzielni produkcyjnych. Są dziesiątki i setki tysięcy innych, którzy są bliscy tej decyzji. Są miliony chłopów pracujących, którzy wahają się, przyglądają i ważą w sobie decyzje, ale których na razie wstrzymują stare nawyki i zacofanie, narzucone wsi od wielu pokoleń.

Od postawy naszego aktywu — przyjaznej i pełnej wyrozumienia dla mas chłopstwa pracującego, zdecydowanej w demaskowaniu i izolowaniu politycznym kułaka, od naszej troski o umacnianie naszych spółdzielni i popularyzowanie ich osiągnięć, od naszej umiejętności rozpowszechniania prawdy o porywających osiągnięciach i planach rolnictwa Związku Radzieckiego — zależy nasze zwycięstwo i na tym, jednym z najtrudniejszych, odcinku.

Handel wewnętrzny

Wzrost produkcji przemysłu i rolnictwa zapewnia wzrost dobrobytu narodu radzieckiego, pozwala na coraz lepsze zaopatrzenie pracujących, znajduje ono wyraz w liczbach dotyczących wzrostu obrotu towarowego w ZSRR.

W okresie powojennym obroty towarów w handlu państwowym i spółdzielczym zwiększyły się 2,9 raza i znacznie przewyższyły poziom przedwojenny.

Od 1948 roku (roku zniesienia systemu kartkowego) do 1952 obrót w handlu detalicznym wzrasta przeszło dwukrotnie. W 1951 roku sprzedano w sklepach państwowych i spółdzielczych w porównaniu z rokiem 1940 mięsa i przetworów mięsnych o 80 proc. więcej, ryb i przetworów rybnych o 60 proc. więcej, masła — o 80 proc., tłuszczów roślinnych i innych dwa razy więcej, cukru o 70 proc., tkanin o 80 proc., obuwia o 50 proc. więcej.

Równocześnie podnosi się jakość towarów sprzedawanych ludności, a asortyment staje się coraz bardziej urozmaicony.

W okresie powojennym znacznie wzrósł w obrocie towarowym udział towarów przemysłowych, a zwłaszcza takich przedmiotów jak: samochody, motocykle, rowery, odbiorniki radiowe, aparaty telewizyjne, meble, lodówki, instrumenty muzyczne itd. — co dobitnie świadczy o wzroście zamożności i dobrobytu ludności.

Polityka systematycznego obniżania cen sprawiła, że w ZSRR w ciągu ostatnich pięciu lat poziom cen na towary masowego spożycia obniżył się o połowę.

W tym samym okresie poziom cen w państwach kapitalistycznych stale rośnie.

Wzrost cen w państwach kapitalistycznych powoduje stały spadek spożycia. Tak na przykład w Anglii przeciętna konsumcja na głowę ludności najważniejszych artykułów spożywczych w roku 1951 spadła w porównaniu do przedwojennych lat: mięsa — o 40 proc., masła — o 40 proc., konserw rybnych — o 46 proc., ryżu — o 37 proc., cukru — o 16 proc., herbaty — o 23 proc.

Można z całą pewnością stwierdzić, że cały ten spadek konsumcji dokonał się całkowicie kosztem mas pracujących, a nie burżuazji, która konsumuje tyle ile zapragnie.

Dyrektywy piątej pięciolatki przewidują dalszy wzrost obrotu towarowego w handlu państwowym i spółdzielczym w przybliżeniu o 70 proc.

Szczególnie wzrośnie sprzedaż towarów przemysłowych dla zaspokojenia kulturalno-gospodarczych potrzeb ludności. Tak na przykład **sprzedaż mebli w 1955 roku wzrośnie** trzykrotnie w stosunku do roku 1950, rowerów — 3,5 raza, odbiorników radiowych i telewizyjnych — 2 razy.

Handel zagraniczny

Stały wzrost gospodarki narodowej Związku Radzieckiego będzie sprzyjał dalszemu rozrzeszaniu współpracy gospodarczej pomiędzy ZSRR i krajami demokracji ludowej i ze wszystkimi krajami pragnącymi rozwijać handel na zasadach obopólnej korzyści.

Jak wskazał w swym przemówieniu na XIX Zjeździe towarzysz Mikojan — równolegle z potężnym, szybkim rozwojem gospodarki narodowej ZSRR rośnie w okresie powojennym z roku na rok handel zagraniczny Związku Radzieckiego. Obroty handlu zagranicznego ZSRR — mimo skurczenia się obrotów z krajami kapitalistycznymi — przewyższają obecnie trzykrotnie poziom obrotów przedwojennych, przy czym udział państw demokracji ludowej w tym handlu wynosi 80 proc.

Towarzysz Stalin uczy, że za najważniejszy wynik ekonomiczny drugiej wojny światowej i jej gospodarczych następstw należy uważać rozpadnięcie się jednolitego, wszechogarniającego rynku światowego, które zdecydowało o dalszym pogłębieniu się ogólnego kryzysu światowego systemu kapitalistycznego.

Dwa rynki światowe rozwijają się w przeciwnych kierunkach.

Nasz demokratyczny rynek światowy nie zna trudności zbytu, bo nasze kraje nie znają kryzysów, a chłonność ich rynków zwiększa się z roku na rok. Natomiast imperialistyczny rynek trapiony jest trudnościami zbytu, zaostrzanymi przez przerwy i kryzysy produkcji, przez bezrobocie i zubożenie mas, a pogłębiający się kryzys gospodarki kapitalistycznej niewątpliwie będzie ją cofał coraz bardziej.

Wymiana handlowa między krajami obozu pokoju i demokracji w okresie od 1948 r. do 1952 r. wzrosła przeszło trzykrotnie.

Stało się to możliwe dzięki nowemu typowi stosunków, jakie zawiązały się pomiędzy Związkiem Radzieckim a krajami demokracji ludowej.

Główna cecha charakterystyczna tych stosunków — mówił na Zjeździe towarzysz Beria — polega na tym, że są one oparte: **„na całkowitym i rzeczywistym równouprawnieniu wszystkich narodów, dużych i małych, na zachowaniu wszystkich praw suwerennych i niepodległości każdego państwa, na nie wtrącaniu się do spraw wewnętrznych innego państwa, w przeciwieństwie do imperialistycznej polityki dyktatu i ujarzmiania narodów".**

Stosunki te oparte są na wzajemnym poszanowaniu interesów narodowych, na zaufaniu i przyjaźni między narodami, w przeciwieństwie do polityki tajnych konszachtów, intryg, jawnej lub utajonej wrogości, uprawianej przez państwa imperialistyczne, są one oparte na ścisłej współpracy gospodarczej i wzajemnej pomocy, zapewniającej najbardziej sprzyjające warunki rozwoju gospodarczego dla każdego kraju, w przeciwieństwie do zaciętej walki konkurencyjnej o źródła surowców i rynki zbytu, panującej w obozie imperializmu.

Obóz nasz pragnie zachowania pokoju. Dążymy do przywrócenia i rozwoju stosunków ekonomicznych i kulturalnych między wszystkimi krajami, niezależnie od ich systemów ekonomicznych i socjalnych. Natomiast imperialistyczna polityka militaryzacji ekonomiki w imię przygotowania i rozpętania nowej wojny światowej, prowadzi nieuchronnie do kryzysów gospodarczych, do bezrobocia i nędzy, do obniżenia stopy życiowej mas pracujących.

Dostawy doskonałych maszyn i urządzeń, pierwszorzędnych surowców z ZSRR do krajów demokracji ludowej, łącznie z wielką pomocą naukowo-techniczną i kredytową, stanowią decydujący element, który umożliwia i przyspiesza socjalistyczne uprzemysłowienie naszych krajów i gwarantuje ich gospodarczą suwerenność.

W swym przemówieniu na XIX Zjeździe WKP(b) Towarzysz Bierut powiedział:

„W tych nowych, nieznanych dawnemu światu, możliwych tylko dzięki zwycięstwu Wielkiej Rewolucji Proletariackiej, stosunkach międzynarodowych Polska

(Ciąg dalszy na str. 6)

Fragmenty referatu Sekretarza KC PZPR Fr. Mazura

(Dokończenie ze str. 5)

Ludowa korzysta z potężnej i wszechstronnej, bezinteresownej i serdecznej pomocy Związku Radzieckiego i dzięki tej pomocy osiągnęła już dziś niezwykle pomyślne warunki dla coraz szybszego marszu naprzód po drodze swego uprzemysłowienia, swego budownictwa socjalistycznego".

Transport i łączność

Potężny rozmach gospodarki narodowej ZSRR wymaga szybkiego rozwoju transportu. Przewozy towarowe w ZSRR mają wzrosnąć w ciągu pięciolatki o 46 proc.

Aby podołać tak szybko rosnącym zadaniom, cała sieć transportowa Związku Radzieckiego ulega gruntownej modernizacji.

W kolejnictwie rośnie ilość torów równoległych, buduje się nowe linie kolejowe, czterokrotnie wzrasta długość linii zelektryfikowanych. Koleje zostaną wyposażone w najnowszy, automatyczny sprzęt.

Rozwija się najbardziej nowoczesne formy transportu: przewozy transportu samochodowego wzrastają o 80—85 proc., lotniczego — co najmniej dwukrotnie, transportu produktów naftowych rurociągami — około pięciokrotnie.

Budownictwo kanałów, z których kanał Wołga — Don im. Lenina już został oddany do użytku — rezerwuarów wodnych na rzekach, uspławnienie rzek — pozwala na podniesienie przewozów w transporcie rzecznym o 75—80 proc.

Rozbudowuje się sieć pocztową, telegraficzną, telefoniczną i radiową.

Olbrzymie są zadania i rozmach prac również w tej dziedzinie. Dość powiedzieć, że na przykład przewozy towarowe jednej tylko kolejowej dyrekcji omskiej już w 1951 r. były większe od łącznej sumy przewozów towarowych wszystkich kolei Anglii.

Walka o maksymalne wykorzystanie sprzętu transportowego, o oszczędność zużycia paliwa, o terminowość i przyspieszenie przewozów — oto, o co walczyć będą w ciągu pięciolatki wszystkie gałęzie transportu ZSRR.

Piąta pięciolatka - etap na drodze do komunizmu

Piąta pięciolatka, której dyrektywy ustalił XIX Zjazd WKP(b) stanowi poważny etap realizacji olbrzymich zadań stojących przed społeczeństwem radzieckim na drodze rozwoju od socjalizmu do komunizmu.

„Ażeby przygotować rzeczywiste, a nie deklaratywne przejście do komunizmu — uczy Towarzysz Stalin w swej genialnej pracy „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR — należy uczynić zadość co najmniej trzem warunkom wstępnym."

Jako pierwszy z nich Towarzysz Stalin wskazuje na:

„...nieprzerwany wzrost całej produkcji społecznej z przewagą wzrostu produkcji środków produkcji."

Dyrektywy nowego planu pięcioletniego ZSRR, konsekwentnie realizują ten pierwszy warunek. Już w rezultacie wykonania czwartej pięciolatki produkcja środków produkcji w 1950 roku wyniosła 205 proc. w stosunku do 1940 roku, gdy produkcja środków spożycia wynosiła 123 proc. W końcu piątej pięciolatki produkcja środków produkcji wyniesie — 175 proc. produkcji 1950 roku, gdy produkcja środków konsumcji — 165 proc.

„Przeważający wzrost produkcji środków produkcji — wyjaśnia dalej Towarzysz Stalin — niezbędny jest nie tylko dlatego, że musi ona zapewnić wyposażenie w sprzęt zarówno własnych przedsiębiorstw, jak i przedsiębiorstw wszystkich pozostałych gałęzi gospodarki narodowej, lecz również dlatego, że bez niej niemożliwa jest w ogóle realizacja reprodukcji rozszerzonej".

Szybszy wzrost produkcji środków produkcji jest niezbędnym warunkiem nieprzerwanego wzrostu i ulepszania socjalistycznej produkcji na bazie rozwijającej się techniki. Jest on tym samym niezbędnym warunkiem coraz pełniejszej realizacji podstawowego prawa socjalizmu.

Ażeby przygotować przejście do komunizmu należy zrealizować również drugi warunek.

„Trzeba, po drugie — uczy Towarzysz Stalin — w drodze stopniowych przejść, realizowanych z korzyścią dla kołchozów, a więc i dla całego społeczeństwa, podnieść własność kołchozową do poziomu własności ogólnonarodowej, a cyrkulacje towarów zastąpić również w drodze stopniowych przejść, systemem wymiany produktów, ażeby władza centralna czy jakiś inny ośrodek społeczno-ekonomiczny mógł ogarnąć całokształt wytworów produkcji społecznej w interesie społeczeństwa".

Wzrost produkcji całego przemysłu socjalistycznego ZSRR, znaczne zwiększenie produkcji przemysłowej dla wsi, przybliża perspektywę stopniowego zmniejszania sfery działania cyrkulacji towarów i rozszerzenie sfery działania wymiany produktów.

Ażeby przygotować przejście do komunizmu trzeba zrealizować także i trzeci podstawowy warunek:

„Trzeba, po trzecie — uczy Towarzysz Stalin — osiągnąć taki poziom kulturalny społeczeństwa, który zapewniłby wszystkim członkom społeczeństwa wszechstronny rozwój ich zdolności fizycznych i umysłowych, ażeby członkowie społeczeństwa mieli możność uzyskania takiego wykształcenia, które mogłoby uczynić z nich aktywnych działaczy rozwoju społecznego, ażeby mieli oni możność swobodnego wyboru zawodu, a nie byli przykuci na całe życie, wskutek istniejącego podziału pracy, do jakiegoś jednego zawodu".

Towarzysz Stalin równocześnie wskazał na drogi realizacji tego warunku.

„W tym celu trzeba przede wszystkim skrócić dzień roboczy przynajmniej do sześciu godzin, a potem nawet do pięciu godzin. Jest to niezbędne po to, by członkowie społeczeństwa uzyskali dość wolnego czasu na zdobycie wszechstronego wykształcenia. Trzeba dalej w tym celu wprowadzić powszechny obowiązek nauczania politechnicznego, co niezbędne jest po to, by członkowie społeczeństwa mieli możność swobodnego wyboru zawodu, a nie byli przykuci na całe życie do jakiegoś jednego zawodu.

Trzeba dalej w tym celu radykalnie polepszyć warunki mieszkaniowe i podnieść realne płace robotników i pracowników umysłowych co najmniej dwukrotnie, jeśli nie więcej, zarówno w drodze bezpośredniego podnoszenia płac pieniężnych, jak i w szczególności w drodze dalszego systematycznego obniżania cen artykułów masowego spożycia".

Piąta pięciolatka stanowi doniosły etap realizacji tych podstawowych przesłanek komunizmu.

Stawiając zadanie dalszego olbrzymiego podniesienia wydajności pracy we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej, na bazie szerokiego zastosowania nowoczesnej techniki, stwarza ona realne perspektywy skrócenia w przyszłości dnia roboczego.

Stawiając zadanie wprowadzenia do 1955 roku powszechnego średniego wykształcenia w stolicach republik, w miastach wydzielonych, w wielkich ośrodkach przemysłowych oraz przygotowania warunków dla pełnej realizacji w następnej pięciolatce powszechnego średniego wykształcenia (dziesięciolatka) w całym kraju — zapewnia ona dalszy szybki wzrost poziomu kulturalnego społeczeństwa radzieckiego

Dla zapewnienia swobodnego wyboru zawodu, stanowiącego — jak uczy Towarzysz Stalin — niezbędną cechę komunizmu, piąta pięciolatka przewiduje wprowadzenie w szkołach nauczania politechnicznego.

Związek Radziecki ma już olbrzymie osiągnięcia w dziedzinie podniesienia zdrowotności ludności. Stale wzrasta przeciętna długość życia człowieka radzieckiego, zaś przyrost naturalny wyniósł w przeciągu ostatnich trzech lat 9 i pół miliona osób. Dalszy rozwój ubezpieczeń społecznych, ochrony zdrowia, kultury fizycznej i sportu, jak również dalsze polepszanie warunków wypoczynku pracujących, będzie sprzyjać rozwojowi zdrowia i tężyzny moralnej i fizycznej obywateli przyszłego społeczeństwa komunistycznego.

W celu radykalnego polepszenia warunków mieszkaniowych ludności, stanowiącego, jak uczy Towarzysz Stalin, niezbędny warunek zbudowania komunizmu, państwo radzieckie prowadzi ogromne budownictwo mieszkaniowe i okazuje wszechstronną pomoc w materiałach i kredytach dla rozszerzenia budownictwa indywidualnego.

W nowej pięciolatce inwestycje na budownictwo mieszkaniowe w miastach i osiedlach robotniczych zwiększą się niemal dwukrotnie w porównaniu z poprzednią pięciolatką.

Dyrektywy piątej pięciolatki polecają dalsze kontynuowanie stałego podnoszenia realnej wartości płac robotników i pracowników umysłowych oraz dochodów kołchoźników.

W piątej pięciolatce dochody pracujących miast winny wzrosnąć nie mniej niż o 35 proc., dochody kołchoźników zaś — pieniężnie i w produktach o 40 proc

Wzrost dochodów będzie sprzyjał dalszemu wzrostowi konsumcji. Państwo radzieckie będzie coraz pełniej zaspokajało rosnące potrzeby materialne i kulturalne społeczeństwa.

Realizacja wszystkich tych dyrektyw stanowić będzie olbrzymi krok naprzód w kierunku spełnienia wszystkich wstępnych warunków zbudowania komunizmu, warunków, po spełnieniu których „...praca zostanie przekształcona w oczach członków społeczeństwa z ciężaru w pierwszą potrzebę życiową" (Marks). „Praca przestanie być ciężarem, a stanie się przyjemnością." (Engels), „Własność społeczna traktowana będzie przez wszystkich członków społeczeństwa jako niewzruszona i nietykalna podstawa jego istnienia." (Stalin — „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR").

Nie ulega wątpliwości, że zwycięska realizacja piątej pięciolatki będzie wielkim krokiem naprzód na drodze od socjalizmu do komunizmu.

Wszystkie te osiągnięcia nie przyszły lekko narodowi radzieckiemu. Zdobył je olbrzymimi wysiłkami, niezwykłym poświęceniem i ofiarnością, niejednym wyrzeczeniem w latach trudnych w imię zwycięstwa.

Właśnie dzięki tej ofiarności i tym wysiłkom, dzięki stworzeniu nowej bazy technicznej, nieustannie rosnąca produkcja radziecka osiągnęła poziom umożliwiający zapewnienie coraz wyższego dobrobytu narodowi radzieckiemu. Właśnie dzięki stałemu i szybkiemu wzrostowi wydajności pracy, rząd radziecki ma możność przeprowadzenia co roku poważnych obniżek cen artykułów masowego spożycia.

Ludzie radzieccy rozumieją dobrze, że stały wzrost ich dobrobytu jest nierozerwalnie związany ze stałym wzrostem produkcji i wydajności pracy, odrzucają stanowczo wszelkie tendencje do demobilizacji, do spoczywania na laurach.

Towarzysz Poskrebyszew dowcipnie powiedział na Zjeździe pod adresem ludzi zdradzających takie właśnie tendencje:

„Obok wielomilionowej armii ludzi pracy, budujących z poświęceniem komunizm, mamy u nas poszczególne jednostki, które zamiast brać udział w twórczej pracy, siedzą i czekają na nadejście komunizmu... siedzą i pytają: kiedy nareszcie zostanie proklamowany komunizm i czy prędko już będziemy otrzymywać od społeczeństwa wedle naszych potrzeb?

Ci ludzie, oczywista, nie rozumieją albo nie chcą rozumieć, że budownictwo komunizmu — to skomplikowany i trudny proces wymagający napięcia wszystkich sił materialnych i duchowych.."

Te słowa towarzysza Poskrebyszewa tym bardziej stosują się do nas. **Przykład Związku Radzieckiego — to drogowskaz dla nas, dla naszej pracy — wskazuje on nam, jak olbrzymie mamy przed sobą możliwości.** Ale nie wolno nam ani na chwilę zapominać, że dla przetworzenia tych możliwości w realną rzeczywistość trzeba wysiłków całego narodu, pracy i ofiarności wszystkich uczciwych Polaków. **Właśnie dlatego, aby w możliwie najkrótszym czasie móc szybko podnosić dobrobyt mas ludowych — musimy dzisiaj, w związku z toczącą się u nas ostrą walką klasową z kułactwem i spekulantami oraz w imię rozbudowy naszej bazy technicznej, liczyć się z trudnościami tego okresu i wykrzesać z siebie największą ofiarność i wielki wysiłek budownictwa z poczuciem absolutnej pewności, że wszystkie trudności pokonamy, bo kroczymy po jedynie słusznej drodze.**

W naszych warunkach, gdy istnieją jeszcze elementy kapitalistyczne, a gospodarka drobno - towarowa przeważa jeszcze w naszym rolnictwie poznawanie prawa wartości ma szczególnie doniosłe znaczenie, a walka o ograniczanie jego działania i wykorzystanie go w interesie społeczeństwa, w interesie naszego socjalistycznego budownictwa, wiąże się nierozerwalnie z walką klasową, z naszą walką przeciwko elementom wyzyskującym — przeciwko spekulantom i kułakom.

Ale tym bardziej musimy liczyć się z tym prawem, musimy studiować jego działanie, aby nie pozwolić wrogowi klasowemu na wykorzystanie go przeciwko nam, na skierowanie jego działania przeciwko naszemu socjalistycznemu budownictwu. Tym bardziej musimy studiować działanie tego prawa, aby wykorzystać je w naszym interesie, jako narzędzie naszego socjalistycznego budownictwa, dla umocnienia spójni gospodarczej między socjalistycznym przemysłem, a drobnotowarowym jeszcze w swej większości rolnictwem, między klasą robotniczą, a chłopstwem pracującym, dla wzmożenia dyscypliny pracy, oszczędności w naszej socjalistycznej gospodarce, dla walki o rentowność naszych socjalistycznych przedsiębiorstw.

Jest to doniosłe zadanie dla naszych teoretyków, jeśli chodzi o rozpracowanie naukowych przesłanek tego zagadnienia, doniosłe zadanie dla naszych praktyków, dla naszych działaczy gospodarczych, ekonomistów i planistów jeśli chodzi o wyciągnięcie z analizy teoretycznej wszystkich niezbędnych wniosków dla działalności praktycznej.

Towarzysze!

Mówiliśmy dotąd językiem cyfr i określeń technicznych, językiem zadań, stawianych poszczególnym dziedzinom gospodarki narodowej.

Trzeba sobie jednak uzmysłowić olbrzymie, epokowe — epokowe dla całej ludzkości — znaczenie tych cyfr i tych zadań.

Te liczby — to wcielenie w życie celów i marzeń wielu, wielu pokoleń bojowników — uciśnionych i wyzyskiwanych mas.

Te liczby — to tworzenie warunków dla ostatecznego i całkowitego wyzwolenia człowieka, dla zapewnienia całkowitego panowania człowieka nad przyrodą.

Związek Radziecki, narody Związku Radzieckiego, pod kierownictwem Wielkiej Partii Bolszewików, pod wodzą Lenina i Stalina, dały pracującym całego świata wzór i przykład obalenia kapitalizmu i utorowały drogę do socjalizmu pracującym całego świata.

Pod wodzą Towarzysza Stalina, pod kierownictwem Wielkiej Partii Bolszewików — narody Związku Radzieckiego dały pracującym całego świata wzór i przykład zbudowania socjalizmu.

Pod wodzą Towarzysza Stalina, pod kierownictwem Wielkiej Partii Bolszewików — narody Związku Radzieckiego dają dziś pracującym całego świata wzór i przykład budownictwa komunizmu.

Związek Radziecki — to przodująca siła, to szturmowa brygada międzynarodowej klasy robotniczej, nadzieja wszystkich wyzyskiwanych i uciskanych, nadzieja całej postępowej ludzkości, miłującej wolność, sprawiedliwość i pokój.

Towarzysze!

Z głębokim wzruszeniem śledziliśmy przebieg XIX Zjazdu — my, którym dane było szczęście uczestniczenia w tym Zjeździe w charakterze przedstawicieli naszej Partii.

Zdawaliśmy sobie sprawę z tego, że wraz z nami wsłuchują się w obrady Zjazdu miliony robotników, pracowników umysłowych i chłopów polskich, którzy w szerokim współzawodnictwie na cześć XIX Zjazdu — dali wyraz swej miłości do Partii Lenina i Stalina.

Z głębokim wzruszeniem przyjęliśmy słowa Towarzysza Stalina o nowych brygadach szturmowych światowego ruchu rewolucyjnego i robotniczego, brygadach szturmowych, w których liczbie znajduje się i nasza Ojczyzna. Któż z nas nie rozumie, że te słowa nakładają na nas poważne obowiązki?

Musimy dowieść swą pracą, że zasługujemy na to zaszczytne miano. Musimy pracować lepiej, musimy jeszcze bardziej umacniać nasze Państwo Ludowe, musimy walczyć nieugięcie o zwycięstwo socjalizmu w naszym kraju — wnosząc przez to swój wkład do sprawy umocnienia obozu pokoju na całym świecie. Do tego zobowiązują nas słowa Towarzysza Stalina.

Towarzysz Bierut dał w swym przemówieniu na XIX Zjeździe wyraz uczuciom całego narodu, stwierdzając:

„Nie będziemy szczędzili sił, aby nasz wkład odpowiadał najlepszym tradycjom i dążeniom naszego narodu w walce o postęp, aby odpowiadał zadaniom naszych wielkich czasów, zadaniom zwycięskiej epoki Lenina-Stalina."

Towarzysze!

Narody Związku Radzieckiego dawno już zlikwidowały u siebie klasy wyzyskujące. My nasze budownictwo socjalistyczne realizujemy w walce klasowej. U nas prowadzi podstępną robotę przeciwko socjalizmowi kułak na wsi, spekulant w mieście, działa jeszcze wpływ ideologii burżuazyjnej, a często i wpływ bezpośrednich agentur wroga.

Nie ma budownictwa socjalizmu bez walki klasowej, bez łamania oporów wroga klasowego. Tej prawdy uczy nas Towarzysz Stalin, uczy nas przykład i doświadczenie Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, uczy nas nasza własna, polska rzeczywistość.

Zwycięstwo w tej walce będzie jednak należało do nas.

Będzie należało do nas, bo reprezentujemy przyszłość narodu, bo skupiamy dokoła siebie wszystkie jego siły żywe i twórcze, bo wcielamy w życie marzenia i cele wielu pokoleń jego najlepszych synów.

Naród nasz skupia się we Froncie Narodowym wokół naszej Partii, wokół Towarzysza Bieruta, wokół niesionego przez naszą Partię sztandaru niepodległości Polski, sztandaru budownictwa Polski niepodległej, zamożnej, kulturalnej, szczęśliwej — Polski socjalistycznej. Naród nasz wie, że niezłomna przyjaźń i sojusz ze Związkiem Radzieckim, z jego okrytą chwałą Partią Komunistyczną, że wierność naukom nauczyciela pracujących całego świata, Chorążego Pokoju, Towarzysza Stalina — jest najpewniejszą rękojmią naszej niepodległości i naszego marszu naprzód.

Około piętnaście i pół miliona głosów oddanych w wyborach do Sejmu na kandydatów Frontu Narodowego, świadczy najlepiej, że wszyscy patrioci polscy, wszyscy uczciwi Polacy, jednoczą się z naszą Partią pod znakiem przyjaźni ze Związkiem Radzieckim, przyjaźni dla Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, głębokiej miłości do Wielkiego Stalina, największego Przyjaciela Polski.

Poniesiemy — towarzysze — w polskie masy ludowe dorobek XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, zjazdu budowniczych komunizmu, zjazdu przodującej siły walki w obronie pokoju świata.

Społeczeństwo polskie oddało hołd bohaterskim żołnierzom Armii Radzieckiej

Dnia 7 bm. z okazji XXXV rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej społeczeństwo polskie oddało hołd bohaterskim żołnierzom Armii Radzieckiej, którzy w imię ideałów Wielkiego Października złożyli w ofierze swe życie, niosąc wolność i pokój naszemu narodowi.

Na cmentarzu — mauzoleum żołnierzy radzieckich i u stóp pomnika braterstwa broni złożono wieńce.

Wieniec od Prezydenta Bolesława Bieruta i Rady Państwa składa szef Kancelarii Cywilnej Prezydenta i Kancelarii Rady Państwa Minister Rybicki.

Od Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej wieniec składa delegacja KC z Sekretarzem KC PZPR E. Ochabem na czele. Wieniec od Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej składają minister S. Dybowski i wiceminister S. Wierbłowski, od Wojska Polskiego, szef sztabu generalnego WP, wiceminister obrony narodowej, gen. broni W. Korczyc.

Wieniec od ambasady Związku Radzieckiego składa charge d'affaires ZSRR D. I. Zaikin w otoczeniu członków ambasady.

Następne wieńce składają przedstawiciele dyplomatyczni państw zaprzyjaźnionych.

Kolejno wieńce składają przedstawiciele NKW ZSL, CK SD, KW PZPR, CRZZ, Zarządu Głównego ZMP, Stołecznej Rady Narodowej, Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, Zarządu Głównego ZBoWiD, delegacje organizacji społecznych i zakładów pracy oraz młodzież.

Plac dookoła pomnika braterstwa broni wypełniły szczelnie tłumy ludności.

Kompania honorowa prezentuje broń. Rozbrzmiewają dźwięki radzieckiego hymnu narodowego. Następnie wśród łoskotu werbli pierwszy wieniec od Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej składa zastępca członka Biura Politycznego KC PZPR min. S. Matuszewski.

Wieniec od ambasady ZSRR składa I sekretarz P. Turpitko w otoczeniu pracowników ambasady.

W imieniu Wojska Polskiego złożył wieniec szef Głównego Zarządu Politycznego WP wiceminister obrony narodowej gen. bryg. K. Witaszewski.

LISTOPAD
9
NIEDZIELA

DZIŚ: Teodora

JUTRO: Międzynar. Dzień Młodzieży, Andrzeja

WAŻNIEJSZE TELEFONY: Straż Pożarna 44-44. Pogotowie PCK 1000. Taksówki 36-55 i 30-62. Informacja PKP 11-87. Informacja pocztowa 02 i 03. Zamiejscowe 00. Komenda MO 25-16. IKP 19-07, 33-41, 33-42.

To i owo z Bydgoszczy

Nikt mnie nie zna?

Nikt mnie nie zna — z pewnością powiedziałby 75-letni nieboszczyk Fredro, gdyby nagle wstał z grobu i... przespacerował się ulicami Bydgoszczy w listopadzie 1952 r. O ten kulturalny „afront" postarali się bowiem autorzy afisza Teatru Młodego Widza. Reklamując sztuki znakomitego komediopisarza: „Nikt mnie nie zna" i „Dwie blizny" popełnili dwa błędy. W proporcji i... bon-ton.

Nie negując w niczym wysiłku włożonego w wystawienie komedii ze strony wykonawców jak i realizatorów, doprawdy trudno przejść spokojnie obok afisza, na którym nazwisko Fredry zginęło pod naporem dużych liter wykonawców i olbrzyma-reżyserki.

Niefortunnym projektodawcom afisza przypominamy następującą bajeczkę:

— Znacie ją?

— (Teatr Młodego Widza): Nie znamy, nie znamy...

— No to posłuchajcie: Nie uchodzi..., nie uchodzi...

Przewodnik drogowy (6)

Niewesoły jest los spacerujących chodnikiem Pl. Weyssenhoffa. Jest tak pozapadany, że w dni deszczowe tworzą się olbrzymie kałuże, w których można utopić się. Jest to, idąc od Al. Mickiewicza, prawy chodnik.

Na ul. Libelta również słychać tzw. wiązanki słowne przechodniów pod adresem tych, którzy ongiś rozkopawszy chodnik, nie raczyli wszystkich płytek powkładać na właściwe miejsca.

Tak więc w naszym przewodniku drogowym wykazaliśmy wiele mankamentów drogowych, których przyczyną jest przede wszystkim niesolidność przedsiębiorstw instalacyjnych. MRN powinna nakładać kary na niedbalców a poza tym wskazane ulice zreperować. Koniec.

Znając usterki zaopatrzenia w węgiel usprawnić aparat dystrybucyjny

Dlaczego składy sprzedaży opału nie prowadzą lofiksu i drzewa?

W ostatnich dniach zakończył się w Bydgoszczy pierwszy rzut przydziału węgla. Stwierdzić jednak należy, że mimo iż akcja węglowa przebiegała sprawnie nie obeszło się bez usterek.

Najwięcej reklamacji wpływało w związku ze zbyt niskim przydziałem węgla dla wielu mieszkańców. Dzielnicowe biura opałowe nie zawsze brały pod uwagę przy przydziale węgla wilgotność mieszkań, konieczność wykonywania pracy w domu, do czego potrzebna jest większa ilość opału itp. Wielu mieszkańców Bydgoszczy dotychczas nie wie o tym, że może nabywać oprócz wyznaczonych im norm, 20 proc. rocznego przydziału, które nie będą brane pod uwagę przy przydziale węgla w drugim rzucie. O możliwości tej dzielnicowe biura opałowe winny informować ogół zainteresowanych.

W związku z drugim rzutem przydziału węgla dla Bydgoszczy, którego zapisy przewidziane są na 15 grudnia br. a rozwózka na 1 stycznia 1953 r. urzędować będzie przy Al. 1 Maja 105 pełnomocnik do spraw gospodarki opałem który rozstrzygać będzie wszelkie reklamacje związane z normami przydziału węgla. Reklamacje dotyczące np. jakości węgla lub jego dostaw należy składać bezpośrednio w dzielnicowych biurach opałowych. Aby jednak reklamacja mogła być pozytywnie załatwiona musi być przez reklamującego zaznaczona na kwicie potwierdzającym odbiór przydziału.

Składy sprzedaży węgla zobowiązane są do stałego posiadania materiałów podpałkowych jak lofiks i drzewo. Materiały te są nie drogie gdyż za 1 kg rąbanego drzewa płaci się 18 gr., a za kg lofiksu w opakowaniach po 2 i więcej kilogramów 72 gr. Okręgowe Biuro Opałowe parokrotnie polecało placówkom sprzedaży węgla PSS i MHD materiały podpałkowe, jednak dystrybutorzy ci w artykuły te nie zaopatrzyli się.

Pierwszy rzut przydziału węgla wykazał, że PSS i MHD nie stanęły na wysokości zadania. Wiele punktów sprzedaży w terminie nie uruchomiono, również obecnie punkty te są zamknięte. Przykładem tego może być punkt przy ul. Gołębiej który jest prawie że nieczynny.

Do rozpoczęcia drugiego terminu rozprowadzanie węgla pozostało czasu niewiele, a do jego rozpoczęcia jeszcze dużo trzeba usprawnić. Przede wszystkim należy pomyśleć o odpowiedniej lokalizacji DBO. Biura te powinny mieścić się blisko punktów sprzedaży, gdyż oddzielanie ich nastręcza poważne trudności zarówno kupującym jak i personelowi zatrudnionemu przy sprzedaży. (S)

Dziś spotkanie aktywu Frontu Narodowego z dziennikarzami

Dziś, 9 bm. o godz. 16 w lokalu Polskiego Radia Al. 1 Maja 50 odbędzie się spotkanie aktywu Frontu Narodowego z dziennikarzami.

W programie spotkania przewidziana jest wzajemna wymiana doświadczeń z prac w komitetach Frontu Narodowego.

Na zakończenie odbędzie się część artystyczna.

Prof. dr Br. Nadolski o Hercenie

W niedzielę 9 bm. o godz. 11 odbędzie się w księgarni wzorcowej Nr 2 „Domu Książki" w Bydgoszczy Al. 1 Maja 5 interesujący odczyt prof. B. Nadolskiego pt. „O Hercenie". Organizatorem tego odczytu połączonego z wystawą książek jest „Dom Książki" i Związek Literatów Polskich.

Wstęp bezpłatny.

Wycieczki z całego województwa oglądać będą filmy festiwalowe w Bydgoszczy

Festiwal Filmów Radzieckich z okazji Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej trwać będzie w dniach od 7 listopada do 7 grudnia. W tym czasie na ekranach kin bydgoskich oprócz znanych nam już filmów ujrzymy szereg najnowszych dzieł kinematografii radzieckiej. Będą to fimy: „Niezapomniany rok 1919", „Światła w Koordii", „Taras Szewczenko", „Nauczyciel", „Wiejski lekarz", „Krążownik Wariag" oraz bajki filmowe „Gęsi Baby Jagi", „Bajkę o Śpiącej Królewnie", i „Noc wigilijna".

Kina bydgoskie wyświetlające filmy festiwalowe („Pomorzanin", i „Polonia") o ile zajdzie tego potrzeba zwiększą ilość seansów aby umożliwić obejrzenie filmów szerokim rzeszom społeczeństwa.

W kinach festiwalowych filmy będą zmieniane co trzy dni. W kinie „Bałtyk" wyświetlane będą radzieckie filmy dokumentalne w kinie „Wolność" filmy o tematyce młodzieżowej, a w „Gryfie" najpiękniejsze komedie radzieckie.

Innowacją tegorocznego festiwalu filmów radzieckich będą wycieczki z terenu województwa bydgoskiego.

Uczestnicy wycieczki oglądać będą film w kinie festiwalowym i uczestniczyć będą w imprezach zorganizowanych z okazji Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. (S)

W poniedziałek prelekcja pt. Leonardo da Vinci

W poniedziałek 10 bm. o godz. 16,30 w Państwowym Teatrze Ziemi Pomorskiej w Bydgoszczy, staraniem Bydgoskiej Delegatury Stowarzyszenia Polskich Artystów Teatralnych i Filmowych dyr. Marian Turwid, wygłosi prelekcję pt. „Leonardo da Vinci",

Prelekcja ilustrowana będzie wyświetlaniem dzieł Leonarda da Vinci.

KOMUNIKATY

W niedzielę. 9 bm. o godz. 15 w szkole przy ul. Bielickiej odbędzie się zebranie plenarne członków Pracowniczego Ogrodu Działkowego im. Gen. Wł. Sikorskiego.

We wtorek 11 bm. o godz. 16.30 odbędzie się zebranie sekcji lekkoatletycznej ZS „Gwardia" oraz wszystkich sekcji lekkoatletycznych SKS szkół podopiecznych, w sprawie omówienia okresu przygotowawczego i programów treningu na salach.

Kalendarzyk imprez w Miesiącu Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

Dziś o godz. 14 w sali PINGW odbędzie się akademia dla uczczenia XXXV rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej.

Akademie z tej okazji odbędą się również w nast. zakładach pracy: w Hurtowni Spożywczej, PSS, Wydz. Kultury MRN i w Banku Rolnym.

Na fali dnia

Bydgoszcz w uroczystej szacie

Z okazji 35 rocznicy Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej i Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej miasto nasze przybrało odświętną szatę.

Załogi fabryk, urzędów i instytucji udekorowały swe gmachy. Frontony gmachów zdobią biało-czerwone i czerwone płótna, wśród których widnieją portrety przywódców ruchu robotniczego. Pomysłowością dekoracji (efekty świetlne) wyróżnia się gmach Komitetu Wojewódzkiego PZPR i Państwowego Teatru Ziemi Pomorskiej.

Wzdłuż ulic łopocą biało-czerwone i czerwone szturmówki. Transparenty zawieszone w poprzek Al. 1 Maja mówią o naszej przyjaźni z Krajem Rad.

Pracownicy uspołecznionego handlu udekorowali wystawy sklepowe. Wśród czerwieni i zieleni widnieją wszędzie portrety przywódców międzynarodowego i polskiego ruchu robotniczego.

Wystawa reprodukcji dzieł Ilji Riepina w Muzeum Bydgoskim

Z okazji Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej nastąpi w salach Muzeum im. L. Wyczółkowskiego w niedzielę, 9 bm. o godz. 12 otwarcie wystawy reprodukcji dzieł czołowego malarza rosyjskiego Ilji Riepina, żyjącego w latach 1844—1930.

Riepin jako wyraziciel swojej epoki odtwarza z dużym realizmem panujące stosunki społeczne. Doskonałym przykładem jest obraz „Burłacy — holownicy" przy swej ciężkiej pracy, czy też aresztowanie propagandzisty. W twórczości jego ważną pozycją są portrety działaczy społecznych ,artystów, pisarzy i naukowców.

Na wystawie poznamy dzieła artysty drugiej połowy XIX wieku związane z postępowym rewolucyjnym nurtem realizmu krytycznego w Rosji.

W dniu otwarcia wystawy wygłoszona zostanie prelekcja o twórczości Ilji Riepina.

SPORT

NOWYCH ZAWODNIKÓW UJRZYMY NA MECZU KOLEJARZ BYDGOSZCZ — STAL NAKŁO

Jak już pokrótce informowaliśmy dziś o godz. 12,30 na Stadionie Leśnym Kolejarza przy ul. Północnej przedstawi się sportowcom stolicy Pomorza drużyna mistrza klasy wojewódzkiej Stal Nakło, która w roku bieżącym reprezentować będzie okręg bydgoski w spotkaniach o awans do II ligi. Dzisiejszy towarzyski pojedynek z Kolejarzem Bydgoszcz będzie dla Stali Nakło ostatnim egzaminem przed decydującym spotkaniem eliminacyjnym z Kolejarzem Toruń, jaki rozegra ona za tydzień. Zespół nakielski jest niezwykle groźny, toteż należy spodziewać się emocjonującej gry.

Kolejarz bydgoski przygotowuje dla swoich kibiców dużą niespodziankę. Mianowicie dziś po raz pierwszy w drużynie Kolejarza wystąpi kilku nowych zawodników. Nie chcąc przed czasem zdradzać tajemnicy możemy tylko powiedzieć, iż Kolejarz pozyskał wreszcie nowego bramkarza, wzmocnił również linię pomocy, a atak poprowadzi młody utalentowany zawodnik, nieznany dotąd w Bydgoszczy. Jak z tego wynika dzisiejsze widowisko na murawie Stadionu Leśnego zapowiada się niezwykle interesująco. Przypominamy, iż mecz rozpocznie się punktualnie o godz. 12,30, a tuż po meczu seniorów spotkają się juniorzy Stali Nakło i Kolejarza Bydgoszcz. Warto podkreślić, iż obie drużyny zdobyły w roku bieżącym mistrzostwo Pomorza w swoich grupach.

BOKSERZY KOLEJARZA BYDGOSZCZ WYJECHALI DO SZCZECINA

W dniu wczorajszym wyjechali do Szczecina pięściarze Kolejarza Bydgoszcz. Dziś o g. 19 walczyć oni będą z tamtejszą Gwardią o mistrzostwo II ligi. Na ringu szczecińskim barw Kolejarza Bydgoszcz bronić będą m. in.: Lis, Niedźwiecki, Walczak, Nitzler, Ratajczak, Paliński, Dembowski, Zieliński i inni.

NIEDZIELA SPORTOWA

SALA ORZZ
ul. Toruńska

Godz. 9 i 16: Mistrzostwa CRZZ w podnoszeniu ciężarów.

STADION LEŚNY KOLEJARZA

Godz. 12.30: Towarzyski mecz piłkarski Stal Nakło — Kolejarz Bydgoszcz.

ŚWIETLICA ZS GWARDIA
ul. Zamojskiego 16

Godz. 10: Mecz tenisa stołowego o mistrzostwo klasy wojewódzkiej Kolejarz Grudziądz — Gwardia Bydgoszcz.

TOR ŻUŻLOWY ZS GWARDIA

Godz. 13: Towarzyski mecz żużlowy pomiędzy reprezentacjami Wrocławia i Bydgoszczy.

STADION SPÓJNI

Godz. 11: Mecz piłkarski o mistrzostwo Polski głuchoniemych Wejherowo — Bydgoszcz.

CO? GDZIE? KIEDY?

TEATR

ZIEMI POMORSKIEJ

Niedziela: Tajna wojna (15.30 i 19).

Poniedziałek: Tajna wojna (19)

MŁODEGO WIDZA

Niedziela: Dwie blizny. Nikt mnie nie zna (19).

Poniedziałek: Dwie blizny. Nikt mnie nie zna. (19).

KINA

NIEDZIELA

Pomorzanin: Iwan Groźny (10), As wywiadu (12), Niezapomniany rok 1919 (14, 14.45, 18 i 20.15).

Polonia: Wśród ludzi (10), Wesoły jarmark (12), Niezapomniany rok 1919 (15, 17 i 19.15).

Orzeł: Oni mają Ojczyznę (12), Lenin w 1918 roku (15, 17 i 19).

Wolność: Konik Garbusek (10), Czerwony krawat (12), Młoda Gwardia II s. (14, 16, 18 i 20).

Gryf: Daleko od Moskwy (11). Antoni Iwanowicz gniewa się (15, 17 i 19).

Bałtyk: Statek pułapka (10). Sąd honorowy (12). Radziecka Gruzja (15, 17 i 19).

Mir: 15-letni kapitan (17 i 19).

Rozmaitości: Wyprawa na wyspę Kościuszki (16 do 23).

PONIEDZIAŁEK

Pomorzanin: Taras Szewczenko (15.45, 18 i 20.15).

Polonia: Taras Szewczenko (17 i 19.15).

Orzeł: Wielki koncert (17 i 19).

Wolność: Młoda Gwardia II s. (16,18 i 20).

Gryf: Antoni Iwanowicz gniewa się (17 i 19).

Bałtyk: Mistrzowie uzbeckiego tańca. U brzegów Jez. Terleckiego. Piewcy morza. (17 i 19).

Mir: nieczynne.

Rozmaitości: Międzynarodowa konferencja gospodarcza w Moskwie. Radziecka Gruzja (16—23).

Fotoplastikon: Wyspy Sundajskie (14—21).

KONCERTY

Dom Społeczny (ul. Solna): Dziś koncert popularny (16).

Pom. Dom Sztuki: Jutro wieczór walców Jana Straussa — Wł. Kędra — fortepian, H. Mickiewiczówna — śpiew (19.30).

DYŻURY

Dyżur nocny (od godz. 22—8): Apteka nr 17, ul. Śniadeckich 51 (tel. 22-42). Apteka nr 12 ul. Grunwaldzka 37 (tel. 34-31).

Dyżur dzienny (w niedzielę godz. 8—22): Apteka nr 17, ul. Śniadeckich 51 (tel. 22—42).

WYSTAWY

Pl. Zjednoczenia: Bydgoszcz wczoraj, dziś i jutro.

Pom. Dom Sztuki: Prace pomorskiego artysty-grafika St. Brzęczkowskiego codz. godz. 10—13 i 15 do 19, w niedziele godz. 10 do 17).

Muzeum: Reprodukcje Ilji Riepina (codz. godz. 10—16, w środy godz. 12 do 19, w niedziele godz. 10—14).

RADIO

PROGRAM LOKALNY
FALA 219 M

Niedziela, 9 listopada

10.50 Z cyklu „Robotnicze zespoły świetlicowe przed mikrofonem Polskiego Radia". 14.10 Obrazek słuchowiskowy Jana Ciesielskiego pt. „Aby marzenie stało się rzeczywistością". 14.25 Kącik rolnika, 14.35 Melodie do tańca. 16.30 Pomorze realizuje Plan 6-letni: opowiadanie Bolesława Pełśniarskiego pt. „Pomógł inżynier Kowalow". 16.45 „Żądło mikrofonu". 22.30 Wiadomości sportowe.

Poniedziałek, 10 listopada

16.20 Bydgoski Dziennik Radiowy 16.35 Muzyka rozrywkowa. 17.15 Audycja dla dzieci. 17.30 Pieśni młodzieżowe w wykonaniu chóru „Eryana". 17.40 Reportaż „Jak pracuje świetlica w Łochowie" 18.00 Koncert muzyki popularno-symfonicznej.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA W BYDGOSZCZY Czerwonej Armii 20. Centrala telefoniczna 33-41 i 33-42. Dział ogłoszeń w Bydgoszczy Generalissimusa Stalina 2 (Pod Arkadami) Tel 24-29. Konto PKO IKP nr VI-140

REDAGUJE KOLEGIUM — WYDAWCA I DRUK SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA PRASA DEMOKRATYCZNA - NOWA EPOKA" WARSZAWA ŚNIADECKICH 18. ODDZ. W BYDGOSZCZY. CZERW ARMII 18-20, TEL 33-41, 33-42. DRUKARNIA 1899

OGŁOSZENIA DROBNE po 1.50 zł za słowo. Ogłoszenia milimetr. w tekście 10.50 za tekstem 4.50, nekrologi 9 zł za 1 mm. Ogłoszenia w specjalnej rubryce 30 zł za 1 wiersz 2-łamowy (za tekstem). W niedziele i święta 50% drożej

KULTURA i SZTUKA

Stały wzrost kulturalny
społeczeństwa Z. S. R. R.

Dyrektywy w sprawie 5-letniego planu rozwoju ZSRR zawierają ważkie postanowienia dotyczące oświaty, kultury i sztuki. „Sukcesy osiągnięte we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej — stwierdził G. M. Malenkow, sekretarz Komitetu Centralnego KPZR — doprowadziły do dalszego wzrostu materialnego i kulturalnego poziomu życia społeczeństwa radzieckiego. Jest to najzupełniej zgodne z prawami rozwoju, inaczej być nie mogło, ponieważ w naszym kraju celem rozwoju produkcji socjalistycznej jest zapewnienie maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb społeczeństwa“.

Stopa życiowa i poziom społeczeństwa radzieckiego rosną stale. Wzrastające potrzeby kulturalne ludzi radzieckich bywają jednak zaspokajane w zakresie, jakiego nie zna żaden inny kraj. W dziedzinie oświaty i kultury dokonano nie tylko olbrzymiego postępu w stosunku do czasów carskich, ale nawet w stosunku do okresu sprzed II wojny światowej. Liczba kształcących się w ZSRR wynosi np. obecnie 57 milionów osób, czyli prawie o 8 mil. osób więcej niż w 1940 roku, a specjalistów z wyższym i średnim wykształceniem liczy Zw. Radziecki około 5,5 miliona, czyli przeszło 2,2 raza więcej niż przed wojną. Liczba bibliotek w porównaniu z 1939 rokiem wzrosła o przeszło 120 tysięcy. Olbrzymie są również nakłady książek i prasy.

Plan 5-letni w ZSRR przewiduje dalszą rozbudowę wszelkich placówek kulturalnych, a więc teatrów, kin, bibliotek, instytutów naukowych. Na szczególną uwagę zasługuje postanowienie, aby przejść do końca pięciolatki od systemu nauczania 7-letniego do powszechnego nauczania średniego (dziesięciolatka) w stolicach republik, w miastach wydzielonych, w miastach obwodowych i krajowych oraz wielkich ośrodkach przemysłowych. W następnej pięciolatce system nauczania średniego ma objąć wszystkie ośrodki miejskie i wieś. Powszechność wykształcenia średniego zapewni Krajowi Rad konieczny przy ogromnym rozwoju techniki dopływ wysoce wykwalifikowanych pracowników, ponadto przy powszechności wykształcenia średniego wzrośnie jeszcze bardziej niż dotychczas liczba konsumentów dóbr kulturalnych. W tych warunkach przed nauką i sztuką radziecką, przed uczonymi, artystami i literatami ZSRR stają zadania i możliwości, dla których brak po prostu miernika w ustroju kapitalistycznym.

Sztuka, szczególnie zaś, literatura, odegrała dużą rolę w przeobrażeniach społeczeństwa radzieckiego. Partia Lenina i Stalina zwraca baczną uwagę na rozwój literatury i sztuki. Mówił o tym Aleksander Fadiejew na XIX Zjeździe KPZR. Autor „Młodej Gwardii“ oświadczył m. in.: „Partia zapłodniła literaturę najbardziej postępowymi ideami naszej epoki — wielkimi ideami komunizmu, w centrum zainteresowania postawiła człowieka radzieckiego budującego nowe społeczeństwo. Partia zespoliła naszą wielomilionową radziecką literaturę w jedną rodzinę, do której każda narodowość wnosi barwę swojej formy narodowej, związała wielkie cele naszej sztuki z najbardziej postępowymi, najbardziej wzniosłymi tradycjami literatury narodowej, przede wszystkim literatury narodu rosyjskiego, w całym wielowiekowym rozwoju artystycznym ludzkości i wskazała kierunek nieograniczonego doskonalenia i nowatorstwa na drogach realizmu socjalistycznego“.

Ale właśnie dlatego, że sztuka w ZSRR spełnia tak ważne zadanie ideowo - wychowawcze, będąc najściślej związana z życiem i potrzebami społeczeństwa — cechuje ją dążenie do doskonalenia się w oparciu o głosy krytyczne nie tylko samych pisarzy, dramaturgów i reżyserów filmowych, ale także czytelników i odbiorców dóbr kulturalnych. Na XIX Zjeździe KPZR mówiono o wielkich osiągnięciach literatury radzieckiej i radzieckiego teatru, lecz wskazano równocześnie sposoby przezwyciężenia niedociągnięć i prostowania pomyłek ideowo - artystycznych. „Ludzie radzieccy — powiedział G. M. Malenkow — nie cierpią szarzyzny, bezideowości, fałszu i stawiają twórczości naszych pisarzy i artystów wysokie wymagania. Pisarze nasi i artyści powinni w swych utworach piętnować wady, niedociągnięcia, zjawiska chorobliwe pokutujące w społeczeństwie, powinni ukazywać w pozytywnych obrazach artystycznych ludzi nowego typu w całym blasku i godności ludzkiej i w ten sposób przyczyniać się do kształtowania w ludziach radzieckich charakterów, nawyków, przyzwyczajeń wolnych od wypaczeń i wad zrodzonych przez kapitalizm“.

Aleksander Fadiejew na Zjeździe KPZR w imieniu Związku Pisarzy Radzieckich w następujących słowach wyraził intencje literatury i sztuki radzieckiej, świadomej swych zadań na etapie budownictwa komunistycznego: „My, pisarze radzieccy jesteśmy szczęśliwi i dumni, że kieruje nami taka partia, jak nasza wielka Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, partia Lenina i Stalina. Jesteśmy wdzięczni Towarzyszowi Stalinowi za pomoc i naukę i zapewniamy go, że wszystkie siły duszy naszej oddamy sprawie stworzenia literatury nowego komunistycznego świata, literatury, która byłaby światłem przewodnim dla naszych wolnych narodów, dla wszystkich narodów świata“.

Jan Piechocki.

Marian Turwid

Grafika Stanisława Brzęczkowskiego
(W 30-lecie twórczości artysty)

Patrząc na drogę twórczą Stanisława Brzęczkowskiego nie wolno nie zaakcentować wyjątkowych wręcz trudności, jakie towarzyszyły pierwszym krokom artysty. Urodzony w Koronowie w roku 1897, nie znajduje w regionie swym ani warunków, ani środków, które wspomogłyby ujawniający się talent w trudnych godzinach startu. Rozpoczyna naukę w Bydgoszczy, która — przemianowana przez Prusaków na „Bromberg“ — poddana jest wyjątkowo silnemu naciskowi germanizacyjnemu. W atmosferze walki o polskość i o byt nie ma, zdaje się, miejsca na sprawy sztuki. Trzeba więc było niezwykłego hartu, uporu i głębokiej świadomości swych zadań twórczych, aby w warunkach tak wyjątkowo niesprzyjających — pozostać wiernym swym zamierzeniom. W dodatku — nie tylko instytucje, ale i polskie tradycje artystyczne wyniszczyła niemal całkowicie wiekowa okupacja pruska. I dlatego tak wyjątkowe znaczenie dla twórczości młodego artysty ma fakt jego zetknięcia się w roku 1913 z Krakowem. Kilkutygodniowy pobyt pod Wawelem wpływa w sposób decydujący na związanie się charakteru twórczego młodego artysty z nurtem sztuki polskiej. Nurtowi temu pozostanie Stanisław Brzęczkowski wierny, mimo późniejszych oddziaływań nań kultury niemieckiej. Tej oczywiście, która — pozbawiona akcentów pruskiego szowinizmu — nie wywoływała odruchów reakcji i niechęci. Nie trudno w młodzieńczym dorobku graficznym artysty, mieszkającego wówczas w Gdańsku, wykryć wpływy ekspresjonizmu, który szczególnie bujnie krzewiąc się po pierwszej wojnie światowej w Niemczech — oddziałał zwłaszcza na poznańską grupę „Zdroju“.

Niemal jednocześnie z akcentami ekspresjonistycznymi pojawi się w twórczości Stanisława Brzęczkowskiego nuta, która z czasem w sposób zdecydowany ukształtuje charakter jego dzieła. Nutą tą — to głos regionu wywodzący się zwłaszcza z kaszubskiej sztuki ludowej.

Współpraca z czołowym pisarzem Kaszubszczyzny, Aleksandrem Majkowskim — związanie się artysty z zespołem czasopisma „Gryf“ — wpłynie na coraz bardziej rodzimą, narodową formę sztuki Brzęczkowskiego. Powołany na stanowisko stałego doradcy graficznego Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska“ w Bydgoszczy — znajduje Stanisław Brzęczkowski świetny warsztat pracy, umożliwiający mu nie tylko twórczość w zakresie grafiki „czystej“, ale i grafiki użytkowej — w najszerszym tego słowa znaczeniu.

Obok szerokiej działalności artystycznej, zaznaczającej się udziałem w wystawach polskich i zagranicznych, bierze Stanisław Brzęczkowski nader żywy udział w organizowaniu ruchu artystycznego na Pomorzu. Współdziała przy powstaniu „Związku Plastyków Pomorskich“ i bydgoskiej „Rady Artystyczno - Kulturalnej“. W roku 1937 zdobywa zaszczytne wyróżnienie miasta Bydgoszczy za „Tekę miast pomorskich“, oraz także wyróżnienie i nagrodę na II-giej Międzynarodowej Wystawie Drzeworytów w Warszawie. W roku 1938 udaje się zagranicę, gdzie zwiedza najważniejsze ośrodki przemysłu graficznego — i pod kierunkiem głośnego liternika, profesora Tiemana, poświęca się specjalnym studiom związanym z zagadnieniem szaty graficznej książki.

Po powrocie do kraju — pracuje Stanisław Brzęczkowski w centrali „Biblioteki Polskiej“ w Warszawie, na stanowisku redaktora technicznego. Podzieliwszy, podczas okupacji, losy mieszkańców stolicy — staje Stanisław Brzęczkowski w roku 1945 do dyspozycji władz polskich i zostaje skierowany na Pomorze, celem zorganizowania przemysłu graficznego. Osiadłszy na nowo w Bydgoszczy, bierze nader czynny udział w odbudowie życia kulturalnego Pomorza, redaguje miesięcznik „Poligrafika“ i organizuje w Państwowym Liceum Technik Plastycznych w Bydgoszczy wydział poligraficzny. Równocześnie podejmuje na nowo swą pracę twórczą — biorąc aktywny udział w wystawach polskich i zagranicznych (m. in. w Moskwie w roku 1946, w Pradze itd.). Konkurs pt. „Bydgoszcz w sztuce“ przynosi mu nagrodę miasta Bydgoszczy — a udział w Ogólnopolskiej Wystawie Grafiki Książkowej w roku 1951 zaszczytne wyróżnienie.

Wystawa zbiorowa — zorganizowana w 30-lecie twórczości artystycznej Stanisława Brzęczkowskiego — stanowi nie tylko przegląd jego dotychczasowego dorobku artystycznego, ale i zapowiedź dalszej twórczości tak poważnie zwiększającej wkład artystyczny Pomorza w ogólnopolski dorobek twórczy.

Stanisław Brzęczkowski — Z teki 6 scen do dramatu „Borys Godunow“ (drzeworyt)

Jerzy Putrament

List do Stalina

Jeszcze w oczy nam łyskał
artyleryjski łomot,
jeszcze z pożaru w miastach
mur rozpalony nie ostygł,
jużeśmy rumowiska
bili szpadlem i łomem
pola plewili z chwastów,
ramieniem dźwigali mosty.

Twoja to dłoń na mapie
z Bugu przez Wisłę na Szczecin
kreśliła czerwone strzały,
którymi wolność nadciągnie.
Twój to nam kraj dał najpierw:
sny niezmącone dzieciom,
sadom rumieniec dojrzały,
pociągom zielone ognie.

Ten wyklął nas i potępił,
tamten bombą zagrażał,
nocą w plecy zza węgła
strzelał obcy najmita.

My zacisnąwszy zęby,
pot ocierając z twarzy,
rąbaliśmy bryły węgla,
po minach żęliśmy żyto.

Twoje dały nam słowa
drogę i wiarę w siebie.
Twój naród pokazał, jak ująć
kraj w ręce twarde i proste.
Umiemy serca hartować,
słabość uczymy się łamać,
robotnik domy buduje,
robotnik zbuduje Polskę.

Im własną niemocą maleć,
nam w trudzie i bólu rosnąć.
Ziemia rozdarta na dwoje
czyją przyszłość ogłasza?
Patrzymy śmielej i dalej
w twarz nadchodzącym wiosnom.
Wielkie jest życie. Twoje
zwycięstwo i nasze.

Józef Nikodem Kłosowski

PRZEKLEŃSTWO ZŁOTA

Wiaczesław Szyszkow należy do rzędu najwybitniejszych pisarzy radzieckich. Jego talent ma charakter wybitnie epicki, rozlewny, o dużej rozpiętości i bogatych środkach ekspresji. Zalety te występują najdobitniej w ośmiotomowej powieści pt. „Jemielian Pugaczow“, w arcydziele, które zdobyło autorowi ogromną sławę. Niestety przedwczesna śmierć nie pozwoliła W. Szyszkowowi na zakończenie swej wspaniałej epopei o „chłopskim carze“.

Niemniejszą jednak wartość posiada obszerna powieść W. Szyszkowa pt. „Rzeka Posępna“*, wydana przez „Książkę i Wiedzę“, w znakomitym tłumaczeniu Czesława Jastrzębca Kozłowskiego. Jest to książka wręcz fascynująca. Trudno jest mówić o jej wadach i usterkach, skoro dzieło to przykuwa i zachwyca niezwykłością arcyciekawej fabuły i pięknością wspaniałego, barwnego i jednocześnie męskiego stylu.

W dużej, zamożnej wsi syberyjskiej mieszka Piotr Daniłycz Gromow. Żyje szeroko, hucznie, jak prawdziwy bogacz, zajmując się handlem i pijąc na umór. Majątek zdobył przez krew, przez zbrodnię, a teraz usiłuje go powiększyć. Szczęście mu sprzyja. Toteż z dnia na dzień rosną jego zasoby, mnożą się dobra i wzmaga się gorączka zysku. Piotr Daniłycz Gromow, pragnąc rozszerzyć swoje przedsiębiorstwo wysyła syna Prochora na niebezpieczną wyprawę, mającą na celu zbadanie Rzeki Posępnej, nad którą powstaną punkty handlowe.

Prochor wyjeżdża w towarzystwie dzielnego i oddanego mu Czerkiesa Ibrahima, posuwając się w górę groźnej, szeroko rozlanej i tajemniczej rzeki. Podróż jest niezwykle trudna. Dzień i noc trzeba walczyć z rozszalałym żywiołem, igrającym z łodzią, jak z kruchą łupiną. Na każdym niemal kroku czyha na nich śmierć. Do tego zbliża się surowa zima syberyjska. Aż wreszcie przychodzi katastrofa. Prochor z Ibrahimem docierają jednak po wielu przygodach do najbliższego osiedla, gdzie dostają się do domu bogatego kupca Jakuba Nazarycza. Młody Gromow poznał tam córkę gospodarza, Ninę. Żeniąc się z nią, zdobywa dobrą, wartościową towarzyszkę burzliwego życia i duży majątek.

Ale wciąż prześladuje go cień pięknej Anfisy, młodej, uroczej wdowy, w której kochał się Prochor, rywalizując ze swoim ojcem Piotrem Daniłyczem. Kobieta ta rozsiewała dookoła siebie dziwny czar. Wszyscy durzyli się w niej na zabój. Nawet zesłaniec, brodaty i ponury Szaposznikow. Dopiero jej tajemnicza śmierć otrzeźwiła Prochora, pozwalając mu na zupełne oddanie się rozbudowie interesu, założonego nad Rzeką Posępną. Na miejscu składu handlowego wyrasta, jak spod ziemi ośrodek przemysłowy, dymią kominy, zgrzytają piły, jęczą topory i wali się potężna puszcza syberyjska.

Prochor Gromow staje się wkrótce potentatem finansowym, znanym w całej Rosji przemysłowcem, zatrudniającym za psie pieniądze tysiące zwerbowanych robotników. Trawiony gorączką pieniądza jest nieludzki, okrutny i nieobliczalny. Wierząc w szczęście, jakie mu zawsze dopisywało, nie przebiera w środkach, wiodących do wzbogacenia. Wykorzystuje każdą okazję nastręczającą możliwość zdobycia majątku. Krzywdzi swoich pracowników, a kiedy trzeba, nie cofa się przed podłością i zbrodnią. Posądzony o zabójstwo Anfisy, zwala odpowiedzialność na przyjaciela, Ibrahima Ogły i bez żadnych skrupułów zabiera się do gromadzenia rubli.

Tymczasem wśród robotników zaczyna się wrzenie, podsycane przez bohaterskiego inżyniera Protasowa i majstra Matwiejewa. W osiedlu fabrycznym, wyrosłym w głębi syberyjskiej puszczy tli się zarzewie buntu. Sponiewierani i wykorzystywani nędzarze łączą się z sobą w jedną zwartą, solidarną grupę. I nic nie pomogą żandarmi, nic intrygi i groźby podłego isprawnika, kiedy na dachach wilgotnych, cuchnących baraków zakwitają czerwone sztandary rewolucji. Pierwszym ostrzeżeniem rzuconym przez robotników Prochorowi jest strajk. Wojsko przysłane przez gubernatora daje salwę, masakrując niewinnych, głodnych ludzi. Są liczne ofiary. Krew wsiąka w żyzną ziemię. Ale odgłos wystrzałów nie zagłuszy prawdy, nie przestraszy tych, co rozpoczęli bój z kapitalizmem, z ustrojem krzywdy, gwałtu i ucisku...

Prochor Gromow żyje teraz w kręgu własnych zbrodni. Ściga go cień zamordowanej Anfisy i prześladuje głos wiernego Czerkiesa, Ibrahima, który zbiegłszy z więzienia, staje się mścicielem. Właściciel potężnych zakładów przemysłowych, milioner i utalentowany handlowiec, popada w rozstrój nerwowy. Dręczy go ciągły strach i dobijają halucynacje. Została mu tylko jedna droga. Samobójstwo.

Wiaczesław Szyszkow w mistrzowski sposób przedstawił w „Rzece Posępnej“ rozkładowe oddziaływanie ustroju kapitalistycznego na duszę jednostki i społeczeństwa. Ten proces powolnego gnicia człowieka w zatęchłej, zakłamanej i pełnej wyziewów krwi atmosferze stworzonej przez ustrój oparty na krzywdzie i wyzysku, znalazł w dziele autora „Jemieliana Pugaczowa“ najdoskonalszy wyraz. Zamykając książkę rozumiemy, że świat ten musiał zginąć, skoro podwaliną jego byli tacy ludzie, jak Prochor Gromow, isprawnik, pop ojciec Aleksandr, oraz zgraja bezmyślnych żandarmów, mordujących bez drgnienia oka głodnych, wyzyskiwanych robotników.

Sylwetki osób występujących w „Rzece Posępnej“ są nakreślone z ogromną plastyką. Ludzie ci żyją własnym indywidualnym życiem. Są pełni psychologicznej prawdy i bezpośredniości. Przykuwają uwagę czytelnika, budząc zachwyt i podziw dla sztuki pisarskiej autora.

*) W. Szyszkow „Rzeka Posępna“ — powieść — Książka i Wiedza.

Dzieła klasyków polskich w Z. S. R. R.

Pogłębiająca się przyjaźń narodów Związku Radzieckiego i Polski znajduje dobitny wyraz w stale rosnącym zainteresowaniu literaturą polską ze strony czytelników radzieckich. Na półkach każdej biblioteki radzieckiej znaleźć można liczne dzieła polskich klasyków i współczesnych pisarzy.

Realizując program upowszechnienia dzieł polskich klasyków, Państwowe Wydawnictwo Literatury Pięknej wydało w pięciu tomach dzieła Adama Mickiewicza w nakładzie 150 tysięcy egzemplarzy. W wydanym ostatnio trzecim tomie zostały po raz pierwszy opublikowane „Dziady“ w przekładzie Lewika i Martynowa, które dotychczas nie były w całości przetłumaczone na język rosyjski.

Wiele dzieł pisarzy polskich wydaje się w wielotysięcznych nakładach. Wśród dzieł tych znajduja się nowele Konopnickiej, Prusa i Sienkiewicza. Wiele nowel ukazało się w języku rosyjskim po raz pierwszy.

W roku 1952 Państwowe Wydawnictwo Literatury Pięknej wydało „Faraona“ Prusa w nowym przekładzie Tarnowskiego oraz tom nowel wybranych Prusa.

Ostatnio wydano tom dzieł wybranych Słowackiego. W przygotowaniu znajduje się nowe wydanie „Chłopów“ Reymonta oraz tom dzieł wybranych Kondratowicza (Syrokomli). Wiele utworów tego poety od dawna cieszyło się w ZSRR wielką popularnością. Powszechnie znana jest ballada „Pocztylion“, śpiewana w Związku Radzieckim jako popularna pieśń ludowa.

Państwowe Wydawnictwo Literatury Pięknej planuje również wydanie w przyszłym roku pięciotomowego zbioru dzieł wybranych Elizy Orzeszkowej.